

Molotofun nutku: Bugünkü harbe nihayet vermek için çalışacağız...

Rusyanın bugünkü harbde bitaraf kalacağı dün yeniden ilân edildi

Yüksek Sovyet konseyinde Alman - Rus paktından bahseden Molotof, Polonya bir daha dirilmiyecektir, diyor

Molotofun izahatı bir buçuk saat devam etti

Moskova 31 (Hususi) — Sovyetler Birliği yüksek konseyinin fevkalâde toplantısı bugün yapılmıştır. İcra komiserleri heyeti reisi ve hariciye halk komiseri Molotof beynelmîl vaziyet hakkındaki izahatını yaptı. (Devamı 3 üncü sayfada)

İtalyan kabinesinde değişiklik, iki Alman dostu nazır çekildi

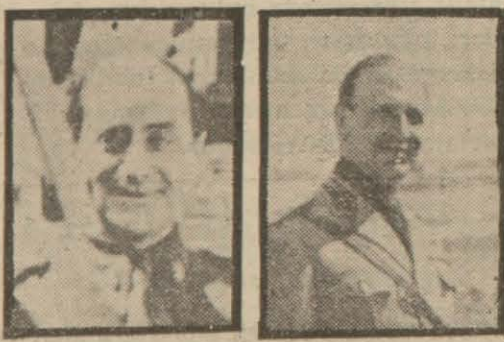
Mussolini kabinede yapılan tadilatın bir "Nöbet değiştirme", den ibaret olduğunu söylüyor

Londra 31 (Hususi) — İtalyan kabine, askeri erkân ve faşist idare heyeti arasında mühim değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikleri alâka ile takip eden İngiliz siyasi mahfelleri, herhangi bir hüküm vermektan içtinab etmekte ve vaziyetin inkişafını beklemeği tercih etmektedirler.

Bizzat Mussolini ise, yapılan tadilatın bir «nöbet değiştirme» den ibaret olduğunu söylemiştir.

Maahaza, Royter ajansının Roma muhabiri vaziyeti şöyle görmektedir:

(Devamı 7 inci sayfada)

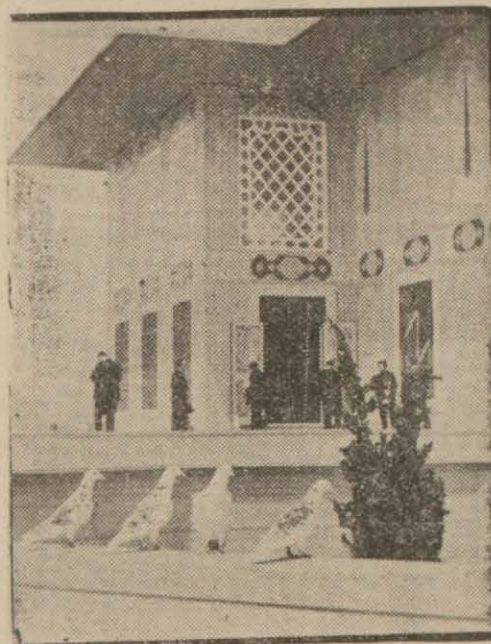
Starace

Alfieri

Türkiyenin Amerikaya hediyesi

Nevyork şehrine hediye edilen çeşme dostluk tezahürlerine vesile oldu

Nevyorkta olduğu gibi muhafaza edilmesi istenilen Türk pavyonu (Yazısı 7 inci sayfada)

Yeni Ticaret Vekilimiz

Ankara 31 (A.A.) — Bir müddetden beri rahatsız bulunan Ticaret Verili ve Antalya mebusu Cezmi Erçin, hastalığının devamı. (Devamı 7 inci sayfada)

Sabiha Gökçen

29 Birinciteşrin tarihli Paris - Soir gazetesinde şu fıkrayı gördük: (Devamı 7 inci sayfada)

Meclis bugün Millî Şefin nutkile açılıyor

Meclis riyasetine Abdülhalik Rendanın namzed gösterilmesi Parti Grupunda ittifakla kabul edildi

Ankara 31 (Hususi) — Altıncı Büyük Millet Meclisinin birinci içtima yılı yarın (bugün) Cümhuriyet İsmet İnönü'nün nutku ile açılacaktır. Nutku müteakib Meclis Reisi ve riyaset divanı seçimleri yapılacaktır.

Meclis Reisliği

Ankara 31 (A.A.) — Cümhuriyet Halk Partisi grup riyasetinden tebliğ edilmiştir:

Parti grubu umumî heyeti bugün saat 15 te grup reisi ve Başvekil doktor Refik Saydamın reisliğinde toplandı.

Başvekil, altıncı B. M. Meclisinin yarın

açılacak olan birinci içtima yılı için Meclis reisliğine Çankırı mebusu Abdülhalik Rendanın, reis vekilliklerine Aydın mebusu doktor Mazhar Germen ve Bursa mebusu Refet Canitez ve Sivas mebusu Şemsettin Günaltayın Parti riyaset divanı tarafından namzed gösterildiklerini bildirdi. Umumi heyet bu namzedleri ittifakla kabul etti.

Gene riyaset divanınca Parti grubu reis vekilliklerine namzed gösterilen Seyhan mebusu Hilmi Uran ve Trabzon mebusu Hasan Saka umumî heyetçe ittifakla seçildiler.

(Devamı 7 inci sayfada)

Harb nereye gidiyor?

Amerikanın silâh ambargosuna kaldırmasile Almanya, bugün yapabileceği bir şeyler varsa onları da yapamaz hale gelebilir. Şu halde Almanların vakit geçirmiyerek bir şeyler yapmak istiyebileceklerini kabul etmek hata olmaz. Fakat işte o şeyler nedir? Bugün bunları kestirmek kabil olamyor. Bunun da sebebi yapılabilecek hakikaten müessir hiç bir şey bulunmamasıdır.

Yazan: Emekli General H. Emîr Erkilet

Almanlara göre İngiliz donanmasına karşı açtıkları mücadelenin ilk haftalar zarfındaki neticesi

(Alman tayyare ve denizaltılarının son haftalar zarfında İngiliz donanmasıyla yaptıkları mücadele Alman matbuatında geniş mikyasta istismar edilmektedir. Hemen bütün gazete ve mecmualar bu mücadelenin Alman iddialarına göre tecelli ettirilen neticeleri doludur. Yukarıdaki resim bir Alman mecmuasından alınmıştır. Almanlar tarafından batırıldığı veya hasara uğratıldığı iddia edildiği halde İngilizler tarafından akıbetleri kısmen teyid, kısmen de tekbis olunan gemileri ve hâdisse mevkiilerini göstermektedir.)

1 — Tayyare gemisi «Courageous», 2 — Tayyare gemisi «Arc Royal», 3 — Savaş harbi gemisi «Hood», 4 ve 5 — «Repulse» ve «Royal Oak» ağır kruvazörleri, 6, 7 ve 8 — «Edinburgh», «Southampton» ve «Mohawk» kruvazörleri, 9 — «Iron Duke» ağır kruvazörü, K — İngiliz ticaret gemisi K. — Alman ilmanlarına götürülen kaçak eşya dolu bir taraf gemileri.

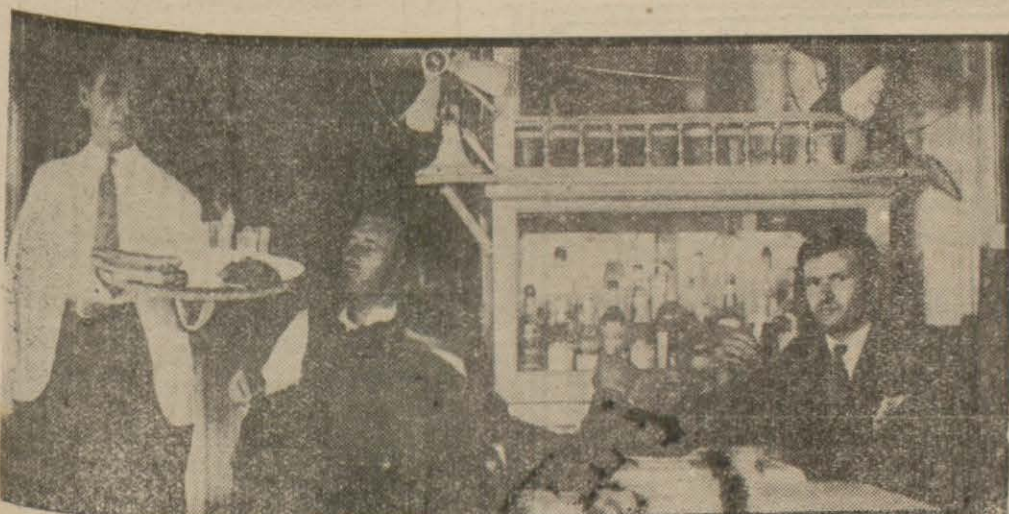
[Yazısı 5 inci sayfamızda bulacaksınız]

Ticaret Vekâletinin tetkiklerinden çıkan neticeler

Çok içiyoruz!

Son iki senede içki sarfiyatımızın, fiati diğer memleketlerden ucuz olan şekere nisbetle bir misli artması bizi acı acı düşündürmelidir

Yazan : Muhittin Birgen

Bir meyhanede

[Yazısı 2 nci sayfada «Hergün» sütunumuzda bulacaksınız]

Hergün

Çok içiyoruz!

Yazan: Muhittin Birgen

Türkiyede halk tarafından istihlak edilen maddelerle nakliye işlerinin hareket nisbetleri hakkında Ticaret Vekâleti tarafından verilen bir tetkik bize, birçok bakımdan enteresan bazı rakamlar vermiştir.

936-937 yılına nazaran, 937-938 yılında şu farklar tesbit edilmiş bulunuyor.

Tütün istihlakı yüzde 6 artmıştır. Şeker istihlakı yüzde 7 artmıştır. İspirto yüzde 24 artmıştır.

Demiryolları iş hacmi yüzde 53 artmıştır.

Denizyolları iş hacmi yüzde 12 artmıştır.

Aynı artma hareketini 938-939 yılında ise şu rakamlarla mukayese edebiliyoruz:

Tütün artma nisbeti yüzde 12. Şeker atma nisbeti yüzde 15.

İspirto içkiler nisbeti yüzde 27. Demiryolları artma nisbeti yüzde 79.

Denizyolları artma nisbeti yüzde 20. Üç istihlak maddesi ile iki hareket maddesi üzerinde yapılmış olan bu tetkik, bize şunu gösterir ki memleket halkın istihlak ve sarfetme kudretleri son iki sene içinde, memnuniyet verebilecek bir derecede artmıştır. Bilhassa, demiryolları şebekelerimizin artması ile birlikte halkın da seyahat kudretinin artmış bulunması, bizi bilhassa memnun eder. Bir memleket halkı, ne kadar çok hareket ederse o memleket medeniyet o kadar ileri gider.

Tütün, şeker, ispirto gibi maddelerdeki istihlak nisbetlerinin artması da, memlekette istihlak kudretinin arttığına bir delil olmak bakımından bizi belki bir taraftan memnun edebilir. Fakat, ispirto içkilerde gördüğümüz artış nisbetinin yüksekliği sade canımızı sıkımsakla kalmaz, belki de bizi uzun uzun düşündürmeğe layık bir hâdise olarak tebarüz eder.

Türkiyenin, dünyada çok içen memleketlerden biri olduğu iddia edilemez. Her ne kadar bizi böyle bir kanaate sevk için, elimizde esaslı bir mukayese imkânı verecek rakamlar yoktur. Fakat, yeryüzünde Türkiyeye nisbetle daha çok içki içen memleketler bulunduğuna, oralarda ve buralarda yaptığımız müşahedelerle inandırabiliriz. Fakat, buna mukabil, eğer Türkiye içilen ispirto içki miktarını Türkiye istihlak edilen diğer maddelerin nevi ve miktarlarına nisbet ettikten sonra aynı nisbeti, diğer milletlerin aynı tarzındaki istihlak vaziyetleriyle mukayese etmeğe imkân olsa, meydana gelecek rakamların bize dehşet verecek şeyler olacağına da tereddüdüze hükmedebiliriz.

Evet, başka memleketlerde, bilhassa hayat bakımından yüksek bir seviyeye vâsil olmuş milletler arasında içki miktar itibarıyla bizden fazladır; fakat oralarda insanlar daha mütelevvi maddeler üzerinde daha mebzul bir istihlak yaparlar. Bizde ise halkın bütün gıda maddesi istihlakı ekmeğe, un ve buğday üzerinde toplanır. Bundan başka, gerek giyinme, gerek sıhhat işleri için yaptığımız sarfiyat, bilhassa istirahat ve turizm bakımından masrafları çok küçük deneyecek kadar azdır. Bundan başka, diğer milletler arasında, içki, daha ziyade, her zaman, az miktarda ve sırf münebbih olarak kullanılan bir şeydir. Bizde ise içki, sırf içmek için içilen, yahud bizi sarhoş etmesi istenilen bir maddedir. Bizi sarhoş etmeyen içkiler Türkiye de az rağbettedir. Umumiyetle Türkiye de sert içkiler tercih edilir.

Anadolu içlerinde dolaşanlar bilirler ki pek çok yerlerde içki satan dükkânlar, en çok içliyen, en çok sermayesi olan dükkânlardır. Bunların yanında diğer istihlak maddeleri meşgul olan dükkânlar, daha tenha, daha fakir bir manzara arz ederler. Bundan şunu anlarız ki Türkiye ispirto içkiler üzerindeki perakende ticaret hareketi bilhassa dikkati celbedecek derecede kuvvetlidir.

Şunu da unutmayalım: Türkiye de ispirto içkiler, diğer umumî istihlak maddelerine nisbetle daha pahalı bir fiatla satılırlar. Şu halde, eğer Türkiye'nin umumî gelirinin içkiye sarfedilen kısmını diğer milletlerin aynı masraflarla mukayese edece kolursak, bizi büsbütün korkutacak bir netice alacağımız muhakkaktır. Bu vaziyet böyle olunca son iki senelik bir müddet zarfında içki sarfiyatımızın, meselâ, fiatı ucuz olan sekere - Türkiye de şeker fiatları, içki fiatlarının aksine olarak, Avrupanın hemen her memleketinden daha ucuzdur - nisbetle bir mislinden fazla bir artma hareketi yapması, biz derin derin ve hattâ acı acı düşünürmeğe layıktır. Herhalde çok içiyoruz!

Acaba, niçin çok içiyoruz? Bu, uzun bir meseledir. Bunda tarih vardır, psikoloji vardır, kültür vardır, cemiyet vardır; hâlâ, bu nicini tahlitte girdiğimiz zaman türlü türlü bahislerin derinliklerine dalmamız zarurî olur. Fakat, meseleyi hangi bahis üzerinde ve hangi bakımdan tetkik ederek edelim, karşımıza içtimâl bir yara bulunduğu neticesine varacağımız muhakkaktır. Bunun için, fazla içme meyline karşı siddetli bir mücadele girişmek bizim üzerinde ehemmiyetle duracağımız meselelerden biri olmuştur. Buna hükmetmekte tereddüd

Resimli Makale:

İki yol

La Bruyer bir gün Fransız Prensi Konde'ye felsefe derisi veriyordu. Şu cümleyi söyledi:

— Her hedefe iki yoldan gidilir; birincisi herkesin geçtiği yoldur, ikincisi ise «kestirme yol» adını taşır. Her ikisinin de kendisine göre birçok faydalı veya mahzurlu noktaları mevcuttur.

Beylük yoldan yürüyen hedefine mutlaka varır. Bütün tehlike gecikmesinde, iş işden geçtikten sonra varma -sındadır; kestirme yol ise yüzde doksan ihtimal ile yürüyenin ayağının kırılmasını mucib olur. Fakat yüzde on ihtimal ile herkesten evvel menzile ulaştırır, tehlikeyi göze alıp almamak adamın cesaretine ve bilgisine bağlıdır.

SÖZ ARASINDA

Tehlikeli bir Yahudi Dilberi

Bu genç matmazel bir Yahudi dilberidir. Altı dil bilir ve gayet selis bir surette konuşur. Aslen Polonyalıdır. Bundan sekiz sene evvel Polonyadan kaçmıştır. O zamandanberi de dört memleket değiştirmiştir. Şimdi de İngiltereden tardedil -mek tehlikesiyle karşılaşmıştır. Sebebi de bir İngiliz kaptanına rüşvet vererek İngiliz topraklarına çıkmış olmasıdır.

etmiyelim. Türkiye de içki kullanmanın fazla artmasında amil olan sebeplerden biri de bir zamandanberi bilhassa şehirlerde ve kasabalarda kadınların da içkiye iştirak etmekte olmalarıdır. Kadınların içki içmeleri ayıp değil, fakat, onların içki içmemeleri, hiç değilse sert içkilerden iktinab eylemeleri bilhassa mürecahtır. İçkinin aile hayatında yaptığı fena tesirler malûm olduğuna göre, bundan çok ıztırab çektiği muhakkak bulunan suurlu bir Türk kadınının, içkiye karşı husumet göstermesi elbet daha normal olmak lâzım gelir. Bunun için, gönül ister ki, kadınlar, bilhassa sert içkilerden kat'iyyen iktinab etsinler ve sonra da, muhitlerinde, gene bilhassa sert içkilere karşı bir mücadele yapsınlar.

Bu satırları okuyan vatandaşlarımızın, bu mevzu üzerinde derin derin düşünceleri lâzımdır. Türkiye'nin cismanî ve ruhanî sıhhati, onun en büyük serveti olduğunu hem kim iyi idrak ediyorsa, bu hususta, propaganda bakımından vazifesini ifa etmesi lâzımdır.

Muhittin Birgen

Hergün bir İkra Su görünmüyordu

Balık avı meraklısı üç arkadaş bir kahvede buluşmuşlardı. Biri:

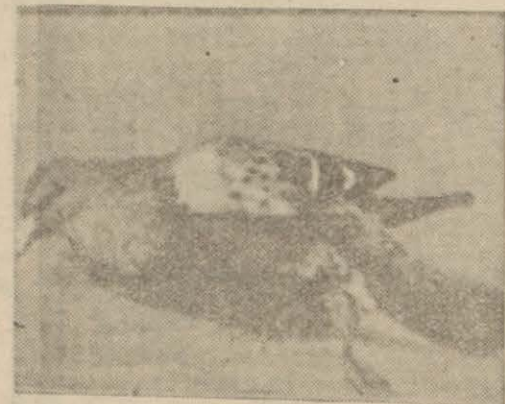
— Ben, dedi, balıkta çok talihliyimdir. Bir su kenarına oturup ta, oltayı suya attım mı muhakkak balık gelir.

İkinci balık avı meraklısı: — Ben daha talihliyimdir, dedi, ne vakit suya oltamı atsam boş çıkar mam. Muhakkak bir balık tutulmuş olur.

Üçüncü güldü: — Bunlar bir şey mi, dedi, geçen gün ben balık tutmak için bir dere kenarına oturmuştum. Oltamı atmadan, dereden bir avuç su içmek istedim, mümkün olmadı.

İkisi birden sordular: — Niçin? — O kadar çok balık vardı ki, su görünmüyordu.

Fransa cepheye 100.000 güvercin Gönderdi

Fransa Majino hattına yüz bin posta güvercini sevk etmiştir. 1914 harbinde, cepheye 30 bin güvercin vazife almış, bunlardan 7462 si ölmüştü. Yukarıda resmini gördüğünüz güvercin, Londra İnkilâb müzesinde bulunmaktadır. Umumi Harbe büyük yararlıklar gösterdikten sonra bir kurşun yarasıyla ölmüş, tahnit edilerek müzeye konmuştur.

Silviya Sidney bir oğlan doğurdu

Meşhur sinema yıldızı Silviya Sidney Newyorkta bir oğlan çocuk dünyaya getirmiş ve bebeğe (Altın çocuk) ismi verilmiştir.

İngiltere Kralının Ziyaretleri

İngiltere kralı, memleket dahilinde muhtelif ziyaretlerde bulunmakta, fabrikaları, sığınakları teftiş etmektedir. Burada kendisini bir mühimmat fabrikasında, bir işçi kuzdan, mermi hakkında malûmat alırken görüyorsunuz.

Amerikanın meşhur tabiatçı muharriri Grey öldü

Amerikanın tanınmış tabiatçı muharrirlerinden Lane Grey 64 yaşında olarak kalb sektesinden ölmüştür. Milyonlarca okuyucusu bulunan Lane Grey bilfiil yaşadığı âlemleri roman haline sokmakla meşhurdur.

Dünya kaç yaşında?..

Kürreiarzın kaç yaşında olduğunu biliyor musunuz?

Oroloji tesmiye edilen bir usule göre bugün arzımızın yaşı 1.725.000.000 sene ile 1.820.000.000 sene arasında imiş!

Oroloji metodu: Kayalıkların, ve madenlerin derununda bulunan radyoaktif maddeler ile hesap usulüdür.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Gazetelerde sık sık görürüz:

— İtalyadan veya Yunanistandan balık almak üzere limanımıza üç beş vapur gelmiştir, derler.

İstanbulun balık piyasasını bu vapurlar tanzim ederler. Geldiler mi balığın kilosuna nevine göre yüzdür, gelmediler mi beşe mer.

Bir müddettenberi İstanbula İtalyadan balık almaya gelen yoktur, Yunanistandan gelenler ise yüklemenden dönmüşlerdir.

Gazetelerde bu yeni hâdisenin sebebini okuyoruz:

— Yunan hükümeti tuzlu balık ithalini menetti, fakat

İstanbul balıkçıları hükümetimizin tavassutunu rica edecekler diyorlar.

Ümid edelim ki hâdise geçer, İtalyan ve Yunan vapurları gene balık almaya gelip giderler. fakat meselenin düşünmeye değer bir noktası vardır:

— Yunanistanla İtalyanın üçer tarafı denizdir, yemelerine yetişecek balığı kendi sahillerinde fazlasıyla tutarlar. İstanbuldan aldıkları balık ton balığı çeklinde veya sardalya olarak konserve yapıp memleket haricine satılacak baluktur Bizim de tem on beş senedenberi lâkırdsını edip te bir türlü başaramadığımız iş, bu iştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün kısası

Saat hesablar ken

★★★

Edirnekapi - Cihangir hattında işliyen 3140 numaralı otobüsün. Çarşıkapıda bir saatçi dükkânına girdiğini gazetelerde okumuşsunuzdur. Kazanın gazetelere geçmeyen bir cephesi var ki, onu da ben anlatayım: Otobüs oldukça kalabalıktır. Şoför, vitesi açar: — Sabahın şu saatindenberi hep aynı iş.

Diyerek, üzüntülü bir bakışla uzanıp giden yolu kolağan eder:

Kondüktör yorgun görünüyordu: — Sabahın saat kaçındanberi hep a - yaktâ duruyorum. Daha kaç saat te duracağım, bu da kolay iş mi?

Diye düşünür. Yolculardan Bay M. sağa sola baktıktan sonra başını kaşır: — Sabahleyin yarım saat geç kaldım diye, şef demediğini bırakmadı. Akşam tam bir saat geç çıktım. Bunu kimse düşünmez.

Yolculardan Bay N. oruçludur: — Topa yarım saat var. Nihayet bu gün de gitti.

Yolculardan Bay P. sevgilisine randevu vermişti. Onun da sevgilisi, randevu verdiği saatten geç gelir:

— Kim bilir bugün de kaç saat ayakta bekliyeceğim.. Bir sefer de randevu verdiği saatte gelse ne olur?

Gene yolculardan Bayan R. iyi giyinmiş, iyi boyanmış bir kadındır: — Bugün de o kadar işim vardı ki, saat birde kuşaför, saat ikide prova, saat üçte şapka almayı gitmek.. şimdi tam saati, bir sinemaya giderim. Saat altı buçukta seans biter. Saat yedide Selmanın çayında bulunurum.

Yolculardan Bay S. iş adamıdır. Vakit onun için nakiddir. Çünkü vakti nakde tahvil etmeyi iyi bilir.

Otobüs iyi amma, bir yolcu toplama için ikide bir durması olmasa. Bu yüz den yarım saat geçecek olursam. Büyüklük zarar. Tam saat yedide bir zahire tüccarı beni bekliyecek.

Gene yolculardan küçük Bay Ş. orta mektebin birinci sınıfındadır: — Yarın saat sekizde tarh, dokuzda türkçe, onda hesap, on birde resim.

Gene yolculardan küçük Bayan T. yapılacak bayramlığını düşünür: — Yarın saat birde mektebden çıkacağım. Saat ikide eve dönersem. Yarım saat sonra annemle kumaş almayı çıkarız.

Şoför korna çalarken hesaplar: — Altı saat içinde, on dört sefer ya - parsam mükemmel!

Kondüktör para sayarken hesaplar: — İki saat içinde, yirmi altı yedi bu - çukluk bilet fena deşil!

Tam bu esnada kaza olur, saat düşü - nen, saat hesablayan bir otobüs dolusu halk kendilerini saatçi dükkânında bulurlar.

★★★

İngiltere ile ticarî temaslar artıyor

Şehrimizin büyük ithalâtçı firmaları İngiliz firmalarla temaslarını arttırmaktadırlar.

Bu ticarî temasların bir kısmı şimdiden müsbet netice vermiş ve ithalât emtiası üzerine, İngiltereye ehemmiyetli siparişler verilmiştir.

Bu siparişlerin sanayimizin muhtaç olduğu maddeleri tamamen karşılayacak mahiyette olduğu ve alüminum ithal emtialarının mühim bir kısmının da bu meyanda temin edileceği söylenmektedir.

Buna müvazil olarak ihracatçılar da iktisadî anlaşmanın neticelenmesine intizaren büyük angajmanlara girmemekle beraber bazı ihrac emtiaları üzerine muameleye devam etmekte ve bunların miktarını arttırmak için lâzım gelen tedbirlere tevessül eylemektedirler.

TAKVİM

İKİNCİTEŞRİN	
Kumî sene 1.55	Arabi sene 1355
Birinciteşrin 19	Hicri 180

ÇARŞAMBA			
GÜNEŞ	Ramazan		İMSAK
S. D.	19		S. D.
6 28			4 50
1 20			11 42

GÜNÜŞ			
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 11	58	14	47
E. 6	50	9	89

YARINA AİD EVKAT CETVELİ			
GÜNEŞ	Ramazan		İMSAK
S. D.	20		S. D.
6 29			4 51
1 28			11 45

GÜNÜŞ			
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 11	58	14	46
E. 6	51	9	89

TELGRAF HABERLERİ

Garb cephesinde büyük menzilli Alman topları faaliyete geçtiler

Paris 31 (A.A.) — Askerî vaziyet hakkında Havas ajansının tebliği:
Dün, evvelki günlerin tersine olarak bilhassa Lorrain cephesinde Fransız piyadesi topçu ve hava kuvvetleri birden faaliyet göstermişlerdir.

Fransız piyadesi Alman hatlarının istikrarlı faaliyetine devam ederek birçok hamleler yapmış ve bu faaliyet bilhassa Moselle ve Biles bölgesinde Sarbrük'ün merkez mevzilerinin iki cenahı üzerinde hararetle olmuştur. Bu mevzilerin şimaline birçok devriyeler gönderilmiştir.

Bu intizar devresinde hususî bir ehemmiyet kazanan bu faaliyet esnasında Almanlardan bir miktar esir alınmıştır.

Tayyareler birçok keşif uçuşu yapmışlardır. Keza iki taraf topçusu da faaliyet göstermiştir.

Düşman topçusu ilk defa olarak Fransız hatları içinde 10 kilometrede bulunan bir köyü bombardıman etmek suretiyle büyük menzilli ağır topların yerlerini meydana çıkarmışlardır.

Fransız tebliği

Paris 31 (A.A.) — 31-10-1939 tarihli Fransız akşam tebliği:

Moselle ile Sar arasında barış bir faaliyeti olmuş, ufak keşif kolu taarruzları yapılmıştır. 30 Teğrinievvel günü zarfında yapılan müteaddid uçuşlar esnasında çift motorlu bir Alman keşif tayyaresi hatlarımızda düşürülmüştür. Düşmanın iki tarasud tayyaresi Sar cephesinde Alman hatlarına düşmüştür. Bütün Fransız tayyareleri üstlerine dönmüştür.

Molotofun nutku: Bugünkü harbe nihayet vermek için çalışacağız...

(Başarılı 1 inci sayfa)

da uzun bir rapor okunmuştur. Aynen kabul edilen bu raporun kiraatı bir buçuk saat sürmüştür.

Sovyetler bitaraf

Molotof, Avrupada başlamış olan büyük harbin bütün beynelmilel vaziyeti cezri bir surette değiştirdiğini söyleyerek bu harbe Rusyanın bitaraf kalacağını ve harbe nihayet vermek için çalışacağını ve bu mesaisinde muvaffak olacağını ümid ettiğini bildirmiştir.

Molotof nutkunda bilhassa Almanlarla Sovyetler Birliği münasebetlerinde husule gelen tahavvülü kaydettikten sonra Sovyetlerin eskidenberi kuvvetli bir Almanyanın mevcudiyetini istediklerini söylemiştir. Molotof raporun kiraatine şöylece devam etmiştir:

Sovyet - Alman paktı

23 Ağustosta Sovyetler Birliği ile Almanya arasında imza edilmiş olan ademi tevavüz misakı iki memleket arasında senelerce müddet devam etmiş olan gayri tabii münasebetlere nihayet vermiştir. Bazı Avrupa hükümetleri tarafından her türlü şekillerle körüklenmekte olan düşmanlık hissi bu tarihten sonra Almanya ile Sovyetler Birliği arasında bir yakınlaşmaya ve dostane münasebetler tesisi yoluna inkılab etmiştir. Bu iyi münasebetlerin gittikçe inkişaf etmesinin bir delilinin Sovyetler Birliği ile Almanya arasında dostluk ve hudud tahdidi hakkında 23 Eylülde Moskova'da imza edilmiş olan misakta buluyoruz. Bu suretle Sovyetler Birliği ve Almanya münasebetleri arasında husule gelmiş olan anı istikamet tebeddülü Avrupanın en büyük iki devleti arasında husule gelmiş olduğu için beynelmilel vaziyetin heyeti umumiyesi üzerinde de kendini hissettirmekten bit tabii hali kalmamıştır. Hâdiseler âli Sovyetin son ictima devresinde Sovyetler Birliği ile Almanya yakınlaşmasının siyasi sahası hakkında ortaya sürülmüş olan telâkî tarzlarının yanlış olmadığını tamamen teyid etmiştir.

Polonya harbi

Diğer mühim hâdiseler de Polonyanın askerî ihlâdını ve Polonya hükümetinin dağılmasını keyfiyettir. Polonya zımmadarıları arasında geldikçe hükümetlerinin, sağlamışlarından ve ordularının kuvvet ve kudretinden bahsetmekte penhiz etmişlerdir. Halbuki Polonyaya evvelâ Alman ordusu ve arkasından Kızılordu tarafından indirilen birer darbe bir Versailles cenini olan ve ancak idaresi altında ekalliyetleri tazyik sayesinde yaşayan bu hükümeti tuz buz haline inkılab ettirmiştir. Artık Almanya ve Sovyetler Birliği arasında an'nevî siyaset telâki olunan prensipsiz oyun usulleri tamamiyle iflâs etmiş vaziyettedir.

Almanya - Polonya

Almanya - Polonya harbi, Polonya zımmadalarının tam bir iflâsı neticesi olarak neticelenmiş, hep bildiğiniz gibi Fransa ve İngiltere garantileri Polonyaya hiç bir yardım temin edememiştir. Zaten bu «garantiler» in ne gibi şeyler olduğunu bilen kimse mevcut değildir.

Almanya ile İngiliz - Fransız bloku arasında başlıyan harb ise şimdiki halde birinci safhasında bulunmaktadır. Bu harb, bu güne kadar hakiki inkişafını göstermemiştir. Buna rağmen bu harbin hem Avrupa'da, hem de Avrupa haricinde birçok derin tahavvüller vücutte getireceği anlaşılmaktadır.

Beynelmillel vaziyette husule gelen bu mühim tebeddüllerle münasebetler olarak yakın zamana kadar kullandığımız ve hepimizin

İtalya - Yunanistan ademi tevavüz paktı imzalanıyor

Londra 31 (A.A.) — Times gazetesi'nin Rotterdam muhabirine nasaran, İtalya ile Yunanistan arasında pek yakında bir dostluk ve ademi tevavüz mübadesinin imsalanacağı hakkında Berlinde şayialar devran etmektedir. Bu şayialara göre, bu hususta ilk teşebbüsü İtalya yapmıştır.

Londra teyid ediyor

Londra 31 (A.A.) «Royter» : İyi malûmat alan Londra mahfilleri Roma ile Atina arasında bir ademi tevavüz paktı için müzakerelerin devam ettiğini teyid ediyorlar. Bu paktın 1928 de akdedilen ve Londrada bir istikrar müabedesi addedilen paktın teyidi mahiyetinde olacağı bildirilmektedir.

Buna binaen Londra yeni anlaşmanın akdini müsaite bir surette karışlamakta ve paktın imzasının pek yakında olduğunu anlaşıyor.

Trenler Majino ile Zigfrid hattı arasından geçiyorlar

Brüksel 31 (A.A.) — Bâle ile Frankfurt arasında muntazam şimendifer münakalâtı tesis edilmiştir.

Bazı yerlerde trenler, Majino hattı ile Zigfrid hattı arasından geçmekte ve yolcular Fransız ve Alman istikamlarını rahat rahat seyretmektedirler.

Alman ordusunun başkumandanı değiştiriliyor mu?

Londra 31 (A.A.) — Yorkshire Post gazetesi'nin askerî muharriri yazıyor:

Alman valiler geçen hafta toplandı. Hitlerden, Sovyetler Birliğinin harbe girip girmeyeceğini sormuşlardır.

Hitler, bu suale menfi cevap vermesi üzerine, valiler Rusya olmadan mütefakirlere taarruz etmenin feci bir hata olacağını bildirmişlerdir.

Söylendiğine göre, Alman Başkumandanlığı Von Brauchitsch'den alınacak ve pek yakında genel kurmayda değişiklikler olacaktır.

Finlandiya heyeti Moskova'ya gitti

Helsinki 31 (A.A.) — Finlandiya muharrah heyeti bu akşam Moskova'ya müteveccihen Helsinki'den ayrılmıştır.

Mudanyada

Bir yağhane yandı

Bursa 31 (Hususî) — Bugün Mudanyada tabakçı Hasanın yağhanesinde yangın çıkmıştır. Derhal yangın yerine yetmiş Bursa itfaiyesinin yardımı ile ateş; yağhane tamamen yanmadan söndürülmüştür.

Yeni Sovyet Sefiri Sofyada

Sofya 31 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor: Yeni Sovyet elçisi Lavrentiyev üç sefaret kâtibî ile birlikte, bu sabah Sofyaya gelmiştir.

Polonya arazisinden gelen murahhaslar

Moskova 31 — İlgal edilmiş olan Polonya arazisinden 121 murahhas Moskova'ya gelmiştir. Bunlar, bu akşam toplanan yüksek Sovyet meclisinin celsesine iştirak etmişlerdir. Bu içtimada bu muntakaların Sovyet Rusyaya ihkaki tasdik olunmuştur.

Zaptedilen Amerika Vapuru Alman Bayrağı altında

Stokholm 31 (A.A.) — City of Flint dün öğleden sonra Tromsø'ye gelmiştir. Vapur Nazi bayrağını taşımakta ve Alman mürettebatı tarafından sevk ve idare edilmektedir. Ve Amerikalı mürettebat da vapurdadır. Vapur saat 16 da tekrar hareket etmiştir.

Amerikanın Almanyaya muhtırası

Londra 31 (Hususî) — Berlindeki Amerikan sefarethanesi erkânından salâhiyettar bir zat demiştir ki:

Bugün Berlin hükümetine bir muhtıra vererek, «City of Flint» in Amerikan mürettebatının hayatından Almanyamın mesul tutulacağını bildirdik.

Amerikanın bu ihtarı Alman hükümet mahfellerini telâşa düşürmüştür.

Devlet resim ve heykel sergisi Başvekil tarafından açıldı

Ankara 31 — Birinci «Devlet resim ve heykel sergisi» bugün saat 17 de Maarif Vekili Hasan Âli Yücel'in bir nutku ile açılmıştır.

Açılış merasiminde Başvekil Doktor Refik Saydam ile vekiller, meb'uslar, şehrimizde bulunmakta olan büyük ve orta ölçülerle elçilikler erkânı, vekâletler rüesses ve müdiran, yerli ve ecnebi matbuat mümessilleri ve güzide bir davetli kütlesi hazır bulunmuşlardır.

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel söylediği nutkunda ezvümle demiştir ki:

Türk milleti için birçok medenî vazifeler gibi san'atkar olmak da yeni bir şey değildir. Kimbilir ne kadar eski bir zamanda Orta Asyada mezarların duvar resimlerini yapan maharetli atalarımızdan bugüne kadar - aradaki küsuf zamanlarını atarsak - san'at duygusu Türkün ruhundan silinmemiş, ayrılmamıştır.

Hasan Âli Yücelin nutkunu müteakib Başvekil Doktor Refik Saydam muvaffakiyetler dileği ile kordelâyı keserek sergiyi açmıştır.

Hopada şiddetli bir fırtına, bir Türk genci boğuldu

Hopa 31 (A.A.) — 24 Saatentberi denizde şiddetli bir fırtına hüküm sürmektedir. Bankın yaptırılmakta olduğu iskelede çalışmakta olan iki İngiliz mühendis ile genç bir Türk terömanını anı olarak deniz almış. Türk terömanının kurtarılmasına imkân basıl olmamış ve dalgalar arasında boğulmuştur. Bütün Hopa halkı fevri hâdiseden dolayı müteessirdir.

Limanda bulunan Turi vapuru iş yapamadan denize açılmıştır. Denizde yıllardanberi görülmemiş azzın bir fırtına bütün şiddetle devam etmektedir.

Başvekilin Teşekkürleri

Ankara 31 (A.A.) — Başvekil Doktor Refik Saydam, Cumhuriyetin 16 ncı yıldönümü münasebetiyle yurdun her köşesinden gönderilen tebrikleri teşekkürlerinin ve karşılaştıkları tebriklerinin ıblâğına Anadolu Ajansını tevsiat buyurmuşlardır.

Erzurumda her taraf karla örtüldü

Erzurum 31 (A.A.) — Dün geceden itibaren Erzurum ile mülhakatına kar yağmağa başlamıştır. Her taraf karla örtülmüştür. Yağış hâlâ devam etmektedir.

Hatayda meb'us seçimi Pazar günü yapılıyor

Ankara 31 (Hususî) — Hatayda meb'us seçimi önümüzdeki Pazar günü yapılacak. Parti namzedlerinin isimlerinin Cuma günü ilân edilmeleri kuvvetle muhtemeldir.

Maden tetkik ve arama enstitüsü direktörlüğü

Ankara 31 (Hususî) — Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü direktörlüğüne enstitü fen heyeti reisi Hadî Yener seçilmiştir.

Siyaset ALEMİNDE

Amerika bitaraflığı ve Avrupa harbi

Yazan: Selim Rağıp Emec

Bugünkü harbin istikameti üzerinde de mühim tesir yapabilecek kararlardan biri daha verildi. Amerika âyan meclisi, Roosevelt hükümetinin noktai nazarını terviç ederek İngiltere ve Fransaya silâh ve mühimmat satışına imkân verecek olan bir kanun tadilatı yaptı ve Amerikanın bitaraflık kanununu değiştirdi. Tadil kararını otuz rey karşısında üç rey ile verilmiş olduğu için tadil taraftarlarının yardım fazla bir ekseriyet temin ettikleri aşikârdır ve buna, zayıf bir karar demek mümkün değildir. Amerikan bitaraf kanununun tadilinde amil olan birkaç sebep vardır.

1 — Amerika silâh fabrikalarına yeni faaliyet sahası açmak.

2 — Amerika efkârı umumiyesinin ekseriyet itibarile davalarına taraftar bulunduyu İngiltere ve Fransaya silâh tedarikini mümkün kılmak.

3 — Bu silâhları Amerikan vapurları haricinde diğer memleketlerin ticaret gemileri taşıyacakları için, silâh alışverişini denizlere hâkim olan muharrib memleketlere hasretmek ve binnetice nakliyat Amerikan gemileri ile yapılmayacağından dolayı Amerikanın harbe sürüklenmesi tehlikesinden de kurtulmak.

Bundan bir müddet evvel bu tadilat temin etmek isteyen, fakat muvaffak olmayan Roosevelt hükümetinin o zamanki muvaffakiyetsizliği ile Amerikan efkârı umumiyesinde bugün hâsıl olan bu değişikliğin sebepleri araştırılınca, vazih ve mantıklı bir neticeye varılmıyacağı muhakkaktır. Bu, olsa olsa, bu arada büyük faaliyet göstermiş olan iki taraf propaganda servislerinden birinin diğerine tefevvuku olarak ifade olunabilir, bunun bir diğer manası da şudur:

Amerika, İngilterenin mağlûb olmasına tahammül etmek istemiyor. Eğer böyle bir ihtimal belirecek olursa ve vaki geçmemiş bulunursa, Amerika bu harbe istemeye istemeye müdahale etmek isteyecektir. Bu sebeple, sonradan böyle bir harekete mecbur olmamak için, Amerika, şimdiden, İngilterenin eline, davayı kazanmasına yarayabilecek silâhları bol bol vermek azmindedir. Amerikan bitaraflık kanununda yapılan tadilatın bir manası da budur. Maamafih âyan meclisinin bu kararile bitaraflık kanununda lâzım gelen değişiklik yapılmış olmuyor.

Bitaraflık kanununda âyan meclisinin yaptığı tadilatın tatbik mevkiine girebilmesi için, ayrıca, bu şeklin Amerikan meb'usan meclisince de kabul edilmesine lâzımdır. Halbuki bu meclis, bundan evvel aynı mevzu üzerinde yaptığı bir müzakere neticesinde kanunun değiştirilmesine ve eski şekliyle ipka edilmesine karar vermişti. Bu hal, vaziyeti oldukça karışık bir sekile sokmakta ve meb'usan meclisi müzakerelerinin helecan ile beklenmesini mücib olmaktadır.

Selim Rağıp Emec

Amerikada Alman teşkilâtı hakkında tahkikat yapılıyor

Nevyork 31 (A.A.) — Askerî makamtın talebi üzerine Amerikadaki Alman teşkilâtının faaliyeti hakkında tahkikat açılmıştır.

Müddekumumi, teşkilât reisi Fritz Khun'un muavini Hiel' 25 dakika isticvab etmiştir. Ciddî suçlar görülmüş olduğundan yakında takibata başlanacaktır.

Bir (Onda bir)

MİLLÎ PİYANGO

Biletinin girdiği cebe:

8,000 Lira da girer!

10,000 Lira da girer!

15,000 Lira da girer!

ŞEHİR HABERLERİ

Karadenizde şiddetli bir karayel fırtınası başladı

Marmarada lodos, Karadenizde karayel fırtınası yüzünden yeniden bazı kazalar oldu

Birkaç gündenberi devam etmekte olan lodos fırtınası kesilir kesilmez Karadenizde şiddetli bir karayel fırtınasının başladı. Şi haber verilmektedir.

Dün yeniden mmtaka liman reisiğinin tesbit ettiği deniz kazaları şunlardır: 3 yelkenli karaya düşerek parçalandı Tekirdağ'dan İstanbul Liman reisiğine gelen malûmata göre; biri iki, ikisi dörder tonluk olmak üzere üç büyük yelkenli fırtına yüzünden demirli buldukları yerden demir tarrayarak karaya düğümler, iki saat gibi kısa bir müddet zarfında hepsi parçalanmışlardır.

Bir yelkenli geminin direği kırıldı Karamürselde Süleyman Gürbüz'e aid «Cl-han» adındaki geminin fırtınadan sereni direği kırılmış, denize düşmüştür. Gemi aynı zamanda motörli olduğundan dalgalarla bir müddet mücadele ettikten sonra güçlüğüle sahile yanaşmağa ve batmaktan kurtulmağa muvaffak olmuştur.

Maltepe ve Kadıköy iskeleleri hasara uğradı Fırtına yüzünden Maltepe ve Kadıköy iskeleleri harap olmuş, bilhassa Maltepe iskelesi yenibaştan inşa edilmek ihtiyacı göstercek kadar parçalanmıştır.

Bir şamandıra karaya düştü Silivride Sellimpaşa gölü önünde bulunan büyük bir şamandıra yerinden kopmuş ve karaya vura vura parçalanmıştır.

10 gemi denize açıldı Zonguldak limanından bildirildiğine göre; Karadeniz limanlarına uğramak üzere çıkmış olan 10 gemi fırtınayı tehlikeli görerek limanlara uğramaktan vazgeçip denize açılmışlardır.

Fırtına esnasında yolda bulunan Zonguldak vapurunun makinesi birdenbire bozulmuş, vapur dalgalar cereyanına kapılarak sürüklenmeğe başlamıştır. Makine «İnağ-zın» iki mil açığında bozulmuştur.

Birkaç defa batmak tehlikesi atlattıktan sonra bir tesadüf eseri olarak o civardan geçen Şirketihayriyenin Erol vapuru vaziyeti görmüş ve derhal vapurun imdadına koşmuştur.

Erol vapurunun kaptan ve makinistleri nin yardımıyla Zonguldakın bozulan makinesi tamir edilmiştir.

Vapur yoluna devam etmiştir. İki tonluk bir yelkenli parçalandı Karamürselde Ereğli köyünün önlerinde Hâşime aid iki tonluk «Hüdaverdi» adında-

ki bir motör karaya düşerek parçalanmıştır.

Vapurların intizamı kayboldu. Fırtına, vapurların seferlerini bozmağa başlamıştır.

Evvelki gün İzmitten gelmesi beklenen Uğur vapuru dün güçlüğüle limanımıza gelmiştir.

Vapur kaptanından alınan malûmata göre; Marmara hattında şiddetli bir fırtına hüküm sürmektedir.

Nitekim bu yüzden Uğur vapuru ancak Karamürselde yolcularını çıkarabilmiş ve yeniden yolcu almağa tehlikeli görüldüğünden limanımıza boş olarak gelmiştir.

Diğer taraftan Karadenizden limanımıza gelmek üzere birkaç gün evvel yola çıkmış olan bir kısım motörler Kavak limanına kadar gelmişler, fakat burada demirliyerek tur tınanın geçmesini beklemeye mecbur kalmışlardır.

Pazar günü limanımızdan İmroza hareket etmesi icab eden Tayyar vapuru Denizyolları İdaresinin gösterdiği lüzum üzerine sefere konulmamış, bunun yerine dün «Konya» vapuru İmroza gönderilmiştir.

Mudanya hattına işleyen Trak vapuru dün vaktinde limanımıza gelmiştir.

Bu vapurla gelen yolcuların ifadelerine göre; vapur yolda birkaç defa tehlike atlattı, dalgalar kaptan köprüsüne kadar vükelmiştir. Vanurum sağlam olması bütün tehlikeleri muvaffakiyetle atlattır.

Seyyar vapuru birçok iskelelere uğrama dan dün Karadenizden limanımıza gelmiştir. Mersin vapuru da dün gelmesi icab ettiği halde gelememiştir. Dün Denizyolları İdaresine gelen malûmata göre, vapur Amasra limanına İhtica etmiştir. Vapurun bugün limanımıza gelmesi beklenmektedir.

Fırtına esnasında Köprü'nün Kadıköy iskelesi yanında batmış olan Hüdaverdi yelkenlisinin dün dalgalar indirilerek çıkarılmasına başlanmıştır. Yelkenli çok hasara uğradığından Hallice alınarak esaslı bir surette tamir edilecektir.

Haseki tedavi kliniği bugün merasimle açılacak Üniversite Tıp Fakültesi tarafından bu se ne Hasekide yeni yaptırılan tedavi kliniğinin açılış töreni bugün öğle üzeri yapılmaktadır. Törende Üniversite Rektörü Cemil Büşel bir söylev verecektir. Fakülte tarafından inşa ettirilmekte olan kulak ve boğaz ve göz kliniklerinin açılış törenleri de bir müddet sonra yapılacaktır.

Ziraat Vekili dün Ankaraya hareket etti

Moskovada açılan büyük ziraat sergisini ziyaret eden Ziraat Vekili Muhlis Erkmenin riyasetindeki heyetimizin evvelki gece şehrimize döndüğünü yazmıştık. Ziraat Vekili Muhlis Erkmen dün öğleye kadar evinde istirahat etmiş ve öğleden sonra Pendik'e giderek Ziraat Vekâletine bağlı Pendik bakteriyoloji baytarî enstitüsünü ziyaret etmiştir. Vekil enstitüde 2 saat kadar kalarak enstitünün bütün tesisatını gezmiş ve alâ-kadarlardan izahat almıştır. Vekil bundan sonra Göztepedeki asma fidanlıkları ve bağcılık deneme istasyonunu da gezmiştir.

Muhlis Erkmen, dün akşam ekspresle Ankaraya hareket etmiştir.

Ziraat Vekili Moskova seyahati intibaları hakkında gazetecilere şunları söylemiştir: — Sovyet Rusya seyahatim esnasında gör-düklerimden çok memnunum. Heyetimize dost Sovyetler her yerde büyük bir hüsnükab gösterdiler. Bu iyi kabulden dolayı çok mütehasşissiz.

Moskova ziraat sergisini çok beğendim. Cidden çok iyi hazırlanmış bir eser. 15 günlük seyahatimiz esnasında çok istifadeli şeyler gördük.

Şehir Meclisi bugün toplanıyor

İstanbul Şehir Meclisi bugün saat on dörtte valinin nutku ile toplanacaktır. Vali, nutkunda bir senelik belediye faaliyetinden bahsedecektir. Bu içtima devresinde daimi encümen azalığı seçimi yapılacak, konservatuar, Şehir tiyatrosu ve Darüla-cezenin 937 bütçesi kat'i hesabları gözden geçirilecektir. Daimi encümen azaları arasında bazı tebeddüller yapılacaktır.

Dikkatsizlik yüzünden iki kişi tabanca ile yaralandı

Dün şehrimizde dikkatsizlik yüzünden iki kaza olmuş ve neticede iki kişi yaralanmıştır.

Cibalide Çıkrıkçı Karamehmed mahallesinde oturan Bedri, evinde tabancasını temizlerken, kazaen tabancası ateş almış, çıkan mermi eline isabet ederek yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

İkinci kaza da; Bostanbaşında bir arsada olmuştur.

Aynı yerde 18 sayılı evde oturan Ömer namında bir genç, arkadaşı Aslana aid tabancayı Bostanbaşı arsasında birlikte tecrübe etmek isterlerken kazaen silâh patlamış ve çıkan kursun Ömerin karnına tesadüf ederek tehlikeli surette yaralanmasını muceb olmuştur.

Her iki kaza etrafında adliye ve zabıta tahkikat yapmaktadır. Yaralılar tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmışlardır.

Limanda esaslı tesisat yapılack

Münakalat Vekâleti tarafından limanımızda çok esaslı tesisat yapılmasına karar verilmiş, bu hususta yeniden tetkikler ic-rası için alâkadarlara bazı direktifler verilmiştir.

Bu arada bilhassa yeni ve modern bir tersane yapılması mevzuubahs olmaktadır.

Alâkadarlardan bir kısmı yeni yapılacak bu tersanenin Beykoz ile Paşabağçe arasında yapılmasının muvafık olacağını ileri sürmekte, bir kısım alâkadarlar ise Halleçe yapılması daha faydalı neticeler vereceği mü-taleasında bulunmaktadırlar.

Gerek birinci, gerekse ikinci fikir Vekâlet tarafından esaslı bir şekilde tetkik olunduktan sonra karar verilecektir.

Tersane vesair tesisat İngiliz kredisinden Devlet Denizyollarına tahsis edilecek para ile yapılacaktır.

Ankara - İstanbul - İzmir hava seferleri tatil edildi

Ankara - İstanbul - İzmir hava seferleri bugün itibaren ilkbahara kadar tatil edilmiş bulunmaktadır. Devlet Havavolları idaresi ilkbahara kadar mühim bazı hazırlıklar yapacaktır. Bu arada Sam-sunda bir tayyare meydanı yapılması da mevzuubahstır.

Diğer taraftan İstanbul - Berlin hava seferlerinin bugün başlaması kuvvetle muhtemeldir.

Bunun için Alman hava nakliyat şirketinin bütün hazırlıklarını ikmal ettiği malûmdur. Buna rağmen bu hususta kat'i malûmat gelmemiştir.

Kaptan ve Makinistler Cemiyeti umumî heyeti toplandı

Kaptan ve Makinistler Cemiyeti umumî heyeti dün saat 14 te cemiyet merkezinde toplanmıştır.

Toplantıda eski idare heyeti, ve cemiyetin bütün azaları hazır bulunmuş, eski idare heyeti ibrâ edildikten sonra yeni idare heyeti intihabı yapılmıştır.

İntihabattan sonra cemiyet nizamnamesinin yeni cemiyetler kanununa göre tadilî mevzu olmuş, bu hususta yeni bir nizamname hazırlanmasına karar verilerek toplantıya son verilmiştir.

Şehir haberlerimiz burada bitmemştir. 7 nci sayfamıza bakınız

Adliyede

Galib Efgani davasına devam edildi

Perapalası oteli sahibini dolandırmak iddiasıyla asliye 8 inci cezada tahtı muhakemeye alınan Yemenli Galib Efganin'a muhakemesine dün de devam edilmiştir.

Saat 17 de başlayan muhakeme geç vak te kadar sürerek, dava daha geniş sahnalar arzetti.

Suçlu tarafından evvelce dolandırıldıkları iddia eden Matmazel Piyosyan ve otelci Osman Belirin şikâyetleriyle alâkalı dosyalar müddeumumilikten celbedilerek, dünkü celsede tetkik olunmuş ve bu davaların af ve mürruru zaman dolayısıyla ademi takible neticelendiği anlaşılmıştır.

Müteakiben, müddeumuminin talebille suçludan bazı sualler sorularak, izahat alınmıştır.

Galib Efgani, bu suallere cevaben 1000 İngiliz liralık kredi mektubunu Misbahla borcunu Mısırda ödemek üzere anlaştıktan sonra Seyfül'islâma gönderdiğini, bilâhare harb çıkınca paranın gelmediğini anlatmıştır.

Müddeumumî buna karşı şu suali tevcih ettirmiştir:

— Evvelce harb yoktu. Fakat işlerin karışması muhtemeldi. Maznun, Yemen veliâhdına telegrafı Eylülde gönderiyor. Evvelce bir ecebi olmak dolayısıyla, hiç mi telâş etmemiş?

Suçlu, cevaben: — Misbah faturaları 23 Ağustosta çıkartmıştı. Hatta, Mısırda kadar biletimi dahi almaya taahhüd etmişti.

Duruşma iddia makamının talebi veçhile, bazı şahidlerin celbi için talik edilmiştir.

Genç kadınları fuşşa teşvik eden iki kişi tevkif edildi

Yorgi ve Dimitri isimlerinde iki adamın Beyoğlunda birçok kadınları ve 21 yaşında kızları fuşşa teşvik ettikleri öğrenilmiştir. Zabıtaca yapılan tahkikat sonunda, maznunların genç kadınları bazı zevkperestler hesabına işgal ettikleri tesbit edilmiştir. Müşevviklerin evvelce de bu şekilde sabıkalı olduğu anlaşılacak, her ikisi de yakalanmış ve müddeumumî millîğe teslim olunmuşlardır.

4 üncü sorgu hâkimliğince yapılan isticvabı müteakib, Yorgi ile Dimitrinin tevkiflerine karar verilmiştir.

Mutlu bir doğum

Arkadaşımız Ercümen Ekrem'in oğlu Muvakkarin dün, 31 Birinciteşrinde bir kus çocuğu dünyaya gelmiştir, yavruya Feriha Çiğdem ismi verilmiştir. Arkadaşımızı tebrik eder, yavruya saadet dileriz.

Bir genç kız feci bir kaza neticesinde öldü

Dün Halicfenerinde bir genç kızın ölümü ile neticelenen feci bir kaza olmuştur.

Eyübde Değirmen sokağında 8 sayılı evde oturan Fener orta okulu talebelerinden Kostı kız 13 yaşlarında Anastasya, dün mektebine gitmek üzere Halic İdaresinin 6 sayılı vapuruna binmiştir. Vapurun Fenere yanaşmak üzere bulunduğu sırada genç kız aocle bir hareketle iskeleye atlamak istemiş de muvaffak olamıyarak düşmüş ve ayağı vapurla iskele arasında kalarak feci bir şekilde ezilmiştir.

Kazayı müteakib Balat musevi hastanesine kaldırılan Anastasya bir müddet sonra aldığı yaraların tesirile ölmüştür.

Kaza etrafında tahkikata başlanmış-tır.

Ticaret işleri:

Ehemiyyətli ihraç muameleleri yapılıyor

Üç günlük bir tatil dolayısıyla dairelerin kapalı bulunmasından ticari muamelât da bız-sarur durmuştu.

Dün ihraçatçılar büyük bir faaliyet ibraz ederek ihraç emtiasının gümrük muamelelerini tamamlamak ve menşehadnetmelerini almakla meşgul olmuşlardır.

Esaslı ihraç maddelerimizden birçoğunun ihraçı memnu veya lisansa tâbi olmasına rağmen diğer maddeler üzerine ehemmiyetli muameleler cereyan etmektedir.

Bu arada İngiltereye tiftik, Maltaya elma ve yumurta, Holandaya yaprak tütün, İsveççe iç fındık, Norveç yaprak tütün, Yunanistana ve Bulgaristana ton balığı, Mısır yaprak tütün ve kuru incir ile, İtalyaya mühim miktarda yumurta ihraçatı yapılmaktadır. Diğer taraftan piyasada Almanyanın Bal-kan ve merkez Avrupadaki ticaret merkezleri vasıtasile memleketimizden emtia mü-bayzası faaliyetine geçmek istediği söylenmektedir.

Konferans

Beyoğlu Halkevinden: 2 İkinciteşrin Perşembe günü saat 18.30 da Evimizin Tepebaşındaki merkez binasında doçent Recal Okandan tarafından «Amme hukukunda tanzimat devri» mevzuunda konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Bütün Gençliğin Nazır dikkatine: Heyecan, Müccara, Sergüzeşt Filmleri meraklılarına: 20 Century Fox Film Şirketinin bu mevsim için hazırlanmış en güzel filmi.

Arizona Kapları

Baş Rollerde: JEAN WITHERS - HENRY WILCOXON - LEO CAR-RILLO. Baştan aşağı: Heyecan Korku ve dehşet filmi

BUGÜN
Matinelerden itibaren
ALKAZAR

Sinemasında başlıyor

Bayanlara Yeni Tenziyat devam ediyor.

FERAİH

Bugünden itibaren 3 Türkçe Film
1 - KEŞİF ALAYI (Türkçe)
2 - DENİZALTI D. I (Türkçe)
3 - Sinemamız hesabına Marmara Stüdyosunda çevirttiğimiz Cumhuriyet bayramı resmi geçidi Türkçe

LÂLE SİNEMASI

Yarın akşamdan itibaren: Senenin İkinci Süper Filmine başlıyor.
HENRY BATAILLE'in Fransız edebiyatına hediye ettiği

ÇILGIN BAKİRE

Piyesini Fransanın en kudretli artistleri

Çılgın bir aşkla bezenerek... Ölümcül bir kıskançlıkla süslüyerek... ve heyecanla kudretlendirerek

Sinema aünyasına bir şaheser yarattılar...

Fevkalâde ilâve: İlk defa gelen son harp raporu Alman tayyarelerinin İngiliz filosuna hücumu...

Litvanya ve Vilnonun işgali... Zigfirit ve Majinoda Harp RENKLİ MİKİ WALT DİSNEY

Bu Film pek yakında ANKARA ULUS Sinemasında gösterilecektir.

Yarın Akşam SARAY Sineması

Şimdiye kadar görülen bütün güzel aşk filmlerini gölgede bırakan... KADIN, için yeni ve müessir bir mevzuda yaratılan.. Annelerle maşukaların kalebrini titretecek olan...

EBEDİYEN SENİNİM

(Stella Dallas)

Fransızca sözlü şaheseri takdim ve sayın müşterilerinin görmelerini hassaten tavsiye ediyor. Baş Rollerde:

BARBARA STANWYCK - JOHN BOLES

Büyük bir aşkın... Büyük bir istirabın... Büyük bir ihtirasın Romanı Biletler evveliden satılmaktadır.

Metro Goldwyn Mayer Filmi Şirketinin 2 senede hazırladığı ve Milyonlarca dolara mal ettiği mevsimin en muhteşem filmi

MARIANTUANETT

Türkçe sözlü 2 devre tekmi birden. Baş rollerde:

NORMA SHEARER - TYRONE POWER gibi 2 büyük artistin san'at hayatlarında en harikulâde temsilleri, güzelliklerine asla erişilemeyecek bir sinema eseri.

BUGÜN Matinelerden itibaren
MİLLÎ ve ALEM DAR

sinemalarında birden başlıyor

Amerikanın ambargoyu kaldırması harb üzerinde ne gibi tesirler yapar?

YAZAN

Emekli General H. Emir Erkilet
"Son Posta"nın askeri muharriri

Almanyanın, harbi neticelendir - mek için çareler aradığına şüphe yoktur; fakat bu çareler günden güne güçleşiyor. Çünkü zamanın daha çok, denizlere, ham maddelere, paraya ve cihan efkârı umumiyesine hâkim olan müttefiklere hizmet ettiğini görmekteyiz.

Bir haftadanberi gazete sayfalarını karıştırmaktan ve radyo haberlerini dinlemekten rahatsız olmıyanlar Almanyanın garb hududlarına büyük kuvvetler yığıldığına inanmak mecburiyetinde kalmışlardır: Bilmem kaç fırka Holânda ve Belçika hududlarına, ve daha şu kadar tümen İsviçre sınırlarına gönderilmiş, Almanya ile Holânda ve Belçika arasındaki telefon muhaberesi, askeri hareket dolaşısıyla, kesilmiş veya tahdid edilmiştir. Bu haberler öyle bir hız ve sıra ile işaa olunmuştu ki büyük bir Alman taarruzunun, Holânda ve Belçika üzerlerinden, hemen boşanmak üzere olduğunu sanmamak kabil değildir.

Hattâ Almanlar tarafından, Şimal denizinde, Kontinandan Büyük Britanya sahillerine kadar, atılacak iki mayın hattı arasındaki bir koridordan Alman ordularının İngiltereye gemilerle sevk ve ihracı ve aynı zamanda İngilterenin Almanlar tarafından havadan istilâsı ihtimallerinin, tanınmış İngiliz ve diğer askeri muharrirler tarafından münakaşa bile edildiğini gördük.

Almanyanın Holânda ve Belçikayı, ordu ve istihkamlarına rağmen, istilâ ve işgal edip edemeyeceği meselesinden ziyade böyle bir karar verip vermeyeceği bahis mevzuu olabilir. Filvaki Almanya Holânda ve Belçikayı işgal etmekle şöyle faydalar elde edebilir:

1 — İstikbalde hasım olmaları muhtemel iki hükümet ve orduyu şimdiden bertaraf etmek.

2 — Ren ile Mozel arasında mahdud kalan muhasamat sahasını iki misli daha büyütme.

3 — Bugün İngiltereye 500 Km. den fazla mesafelerde bulunan en yakın hava ve deniz üsleri 100 Km. ye kadar yaklaştırmak suretiler İngilterenin havadan uçakla ve denizden denizaltılarla ablukası ve tehdidi işini kolaylaştırarak ilh...

Bunlar inkâr olunmaz askeri faydalar; fakat bu yüzden dünya efkârı umumiyesinin Almanlar aleyhine pek şiddetle döneceği ve bugün yalnız silâh ambargosunu kaldırmakla meşgul olan Amerikan Almanlara karşı harbe girebileceği hesaba alınmak iktiza eder.

Almanya hiç bir şey yapmayıp oturacak olursa yalnız, şimdi yaptığı gibi, İngiliz deniz ve sahillerine uçak ve denizaltılarla taarruz devam ederse hiç bir kat'i netice elde etmesi ihtimali mevcud olmadığı meydandadır. Meğer ki bizim ve dünyanın bilemediği sebeblerle Alman uçak ve denizaltılarının bütün İngiliz ticaret ve harb donanmalarını imha etmesi ihtimali Almanya'daki hesaba alınabilecek kadar kuvvetli olaosun.

Böyle fevkalâde ihtimal ve hayallerden sarfı nazar, bugün Almanya, zaman kendi aleyhine işlemekte olduğunu

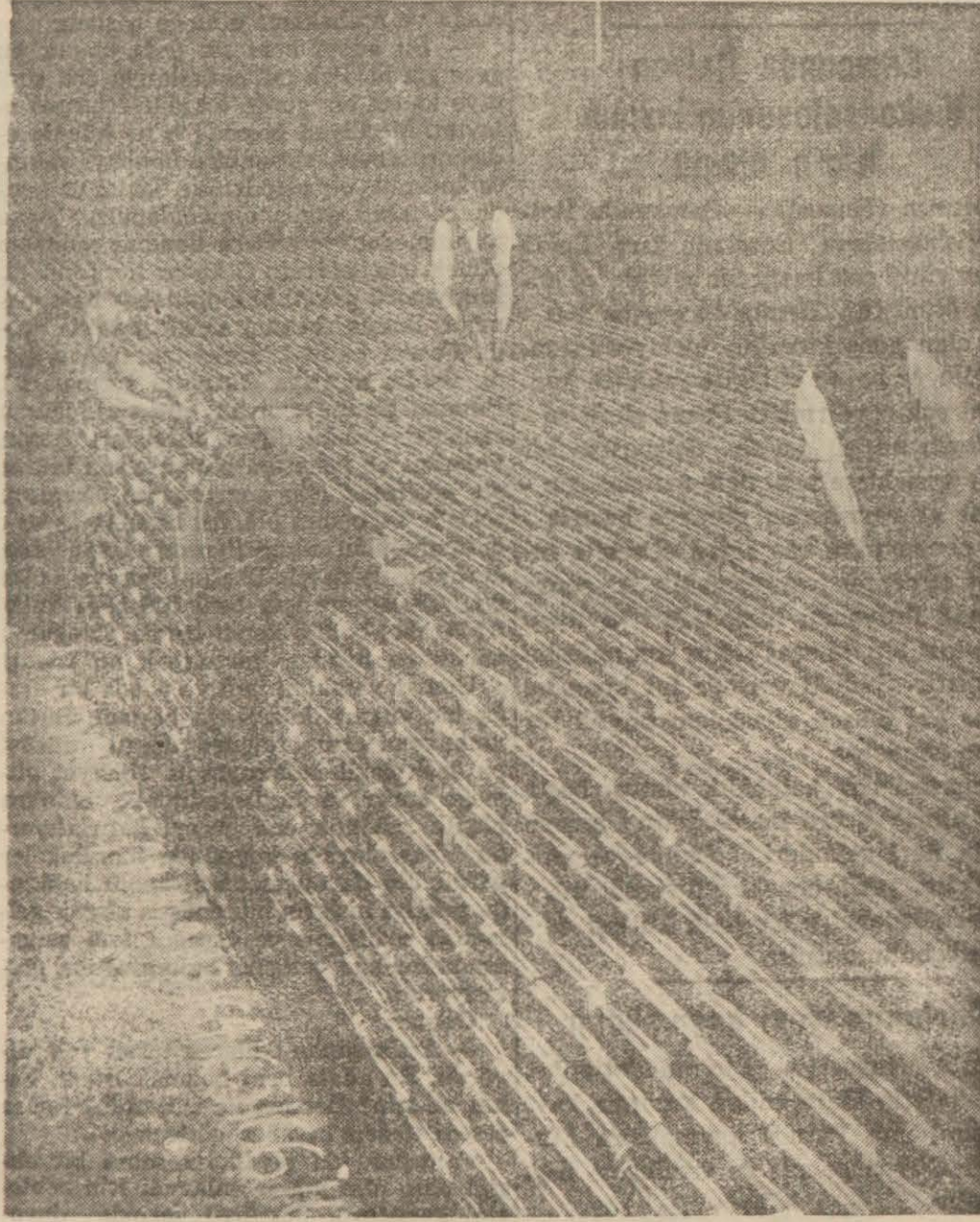
Beni sevimli ve ümidli maceramın içinde durduran ve lâfa tutan Fransız gazetecisine önceleri kızmıştım; fakat ince ruhlu, duygulu ve bilhassa olgun acaşunceli bir adam olduğu görülmüştü. Kendisine karşı sempati duymağa ve onunla konuşmaktan zevk almıştım. Kocaman büyük, geniş ve iri yapılı, babacan adamın son sözleri üzerine Liza da ona karşı alâka hissetmişti:

— Siz zannederim ki heyecan duymak, meraklı şeyler görmek ve esrarengiz âlemlere karışabilmek için dünyayı dolaşıyorsunuz ve bu imkânları elde edebilmek maksadıyla gazetecilik mesleğini seçmiş olacaksınız!

Dedi. Jan Benova cevap verdi: — Deminki güzel sözlerinizle zekânızı ve ince ruhunuzu göstermiş oldunuz; şimdi de gayet kuvvetli bir görüşünüz olduğunu anlatıyorsunuz. Sizi bir kere daha ve ruhumun en derin saygı hisleriyle selâmlarım, madam.

Orta yaşlı adamın dış görünüşüne uymayan bir iç âlemi vardı. Zarif hareketleri, konuşması, hattâ mübalâğası hoşuma gidiyordu. Bana döndü:

— Balık avcılığında hoşlandığınızı söylemişsiniz; İstanbulun meşhur Boğaziçi âlemlerinde herhalde pek çok defalar balık avına çıkmış olacaksınız. Heyhat, bütün arzularım rağmen ben böyle bir fırsatı elde edemedim. Sizinle fikir ve edebiyat meseleleri hakkında konuşmak ve düşüncelerinizi Fransız karileri-ne bildirmek imkânını bana vermediniz; hiç olmazsa Boğaziçi safalarını ve hele Boğaziçinde bir balık avı âlemini anlat-

İngilterede bir silâh fabrikasının dahilinde mermi stokları

ciddi surette hesap etmek mecburiyetindedir. Filhakika her yeni hafta İngiliz kar ordusuna yeni bir kuvvet katılmaktadır. Şimali Amerika devletler birliği âyan meclisi silâh ambargosunun kaldırılmasına karar verdi. Kongrenin de aynı kararını, daha az bir ekseriyetle de olsa, vermesi bekleniyor. Bu takdirde Amerika bütün fabrikalarının bunları satın alabilecek olan müttefikler için çalışacakları pek tabiidir. Bu takdirde İngiltere ile Fransanın az zamanda Almanlarınkinden çok faik bir hava donanmasına malik olmaları ve bu suretle hava hâkimiyetinde elde etmeleri ihtimali bir hayal olmaz. O halde İngiltereyi havadan abluka fikri tamamen suya düşecek ve denizaltıları da bu işi yalnız başlarına beceremeyecek demektir.

Bu vaziyette Almanya, bugün yapabileceği bir şeyler varsa, onları da yapamaz bir hale gelebilir. Onun için Führerin ve Alman askeri ve siyasi müdürlerinin vakit geçirmiyerek bir şeyler yapmak isteyeceklerini kabul etmek te bir hata olmaz; fakat işte o şeyler nedir?.. Bugün

bunları kestirmek kabil olamıyor. Bunun da sebebi yapılabilecek hakikaten müesir hiç bir şey bulunmamasıdır.

Her halde Amerikada silâh ambargosunun kaldırılması Almanyanın bugünlerde vermek mecburiyetinde bulunduğu kararlara ehemmiyetle tesir edecek ve belki de yeni bir Alman hareketini iktâa edecektir. Ancak eğer bu hareket, hiç ihtimal vermek istemediğimiz Holânda ve Belçikanın istilâsı şeklinde tebarüt edecek olursa bundan da batı Avrupa harbini Almanya lehinde bitirebilecek kat'i bir askeri netice çıkmıyacağına, fakat Almanyanın manen çok zarar görebileceğini şimdiden söyleyebiliriz.

H. E. Erkilet

Bir tramvayla otobüs çarpıştı

Sirkeci - Yedikule hattına işleyen vatman Mehmedin idaresindeki tramvay, Koska cad desinden geçerken mukabil taraftan gelen Bakırköy - Sirkeci servisine aid 3001 sayılı otobüslere çarpışmıştır. Bu müsademe neticesinde tramvay ve otobüs ehemmiyetli surette hasara uğradığından, tahkikata başlanmıştır.

"Son Posta"nın yeni edebî romanı: 12

CEYLÂN AVI

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

mak lütfunda bulunursanız bana fevkalâde enteresan bir yazı mevzuu kazandırmış olursunuz.

Sonra Lizaya döndü: — Madam, bu mevzu sizin canınızı sıkacak mı?.. İsterseniz başka şeyler konuşalım.

Ve bir taraftan da kâğıdını, kalemini tekrar hazırlamağa başladı.

Dimitriyadisın karısı ne sıklıkla, ne de alâkasını belli etmeyen bir ifade ile sadece:

— Rica ederim, devam ediniz.

Dedi. Jan Benova masanın kenarına yaklaşmış, not almak için hazırlığını bitirmiş, ağzından çıkacak sözleri beklüyordu.

★

— Balık avı başlı başına bir ilimdir; bu işin bir sürü levazımı vardır. Bıçaklar, makaslar, sünger parçaları, kıl örgüleri, türlü türlü büyüklükte balık iğneleri, zokalar, gümlüş tozu, cıva, kangal kangal misineler, kepeçler, zıpkınlar, balmumu,

tebeşir, havlu... Daha binbir şey... Balık avile meşgul olacağım zaman bütün bu ufak tefeği ben kendim hazırlarım, tenekte kutular içinde sandalın dibine yerleştiririm, arkama kukuletali musambamı geçirir, balıkçı fenerini alır, gece yarılarında soğuşa, rutubete bakmadan sandala atlar, açılırım... İstanbulda Mar-marada, Adalar civarında, Anadolu kıyılarında, Rumeli sahillerinde ve Boğaziçinde ayrı ayrı balık yerleri vardır. Her mevsimde türlü türlü balık çıkar. İstanbul iki büyük deniz arasında olması, bu cihetten büyük bir zenginlik sebebi teşkil ediyor.

Liza Dimitriyadu, türkçe olarak: — Sizinle birlikte bir gece böyle bir âlemde bulunmak isterdim!

Dedi. Bakışlarıyla teşekkür ettim. Jan Benova, söylenilen şeyin kendisine aid olup olmadığını anlamak istiyormuş gibi yüzümüne baktı.

— Şimdi iskorpit, izmarit, karagöz gibi balıkların mevsimidir, diye devam et-

"Son Posta"nın tarihi tefrihası: 41

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Gizli saray

— Efendim sultanım buyurun, konak sizindir... Dedi.

Hacı Ataullah öyle geliyordu ki, kapıdan içeriye adımını atar atmaz kafasına müthiş bir demir, kocaman bir taş, bir odun incek idi. Gözlerini kapadı ve birdenbire gözlerinin önüne, lâtif tebesümü ile pembe yaşmaklı geldi. Sevgilisinin hayalile içeriye girdi ve birkaç adım gözleri kapalı yürüdü.

TÜTÜN BAHSİŞİ

Kapıdan içeriye girer girmez yüzüne serin bir hava çarpan Hacı Ataullah gözlerini açınca, mahzene benziyen bir taşlıkta bulduklarını anladı. Taşlığın ortasında, içinde kol kalınlığında bir yağ mumu dikilmiş ve yanmakta olan kocaman bir şamdan vardı.

Taşlığı boydan boya hiçbir söz söylemeden geçtiler. Zenci, koltuğunda kürk bohçası ile Hacı Ataullahın bir adım önünden yürüyordu. Bir şamdandan başka içinde eşya adına bir şey olmıyan bu mahzen - taşlığın sonunda bir demir kapı vardı. Kapının yanında bir yer yatağı serili idi. Çarşafsız, ötesinden berisinden pamukları fırlamış şiltesi ve yorgani iğrenç derecede kirlili idi. Yatağın içinde,

ilk bakışta, insan ile maymun arasında bir mahlûka benziyen bir adam oturuyordu: Kaşlarının hemen bir parmak üstünden başlıyan saçları, elmacık kemiklerinin üstüne kadar saran yüz kılları, geniş ve açık bir ağız, yosunlu, çapa gibi dişler, yırtıcı, yaralayıcı bir tıynetü bütün canlılığı ile gösteriyordu. Bu korkunç adamı görünür görmez, Hacı Ataullah bir çığlık atmaktan kendini alamadı. Zenci harem ağası:

— Korkmayın efendim sultanım.. yabandır amma salmaz; bizim konağın külhancısıdır.

Dedi. Sonra, yatağın içinde oturan külhancıya dönerek:

— Bre Kırk ayak oğlu aç kapıyı!.. Bre sana söylerim aç kapıyı!

Diye bağırdı. Canavara benziyen külhancı verinden kımıldamadı bile:

— Kapı açık!
Diye homurdandı.

Zenci demir kapıyı ayağıle itti, açtı. Mahzen - taşlıktan, oldukça geniş bir taş merdivenle yukarı çıkılıyordu. Hacı Ataullah, biraz evvel geçirdiği korkudan, merdiven başında biraz oturup dinlendi. Merdivenin üst kısmından buldukları yere hafif bir ışık süzülüyordu. Harem ağası:

— Büyük efendim çıkalım.. Kamer hatun cariyezizi siz bekler...

Diye Hacı Ataullahın koltuğuna girdi. Taş merdivenden ağır ağır yukarı çıkmaya başladılar. Her basamakta daha bol bir ışık içine giriyorlardı ve her basamakta Kürkçüler kâhyasının yüreğine biraz su serpilüyordu. Eğer kendisi, pembe yaşmaklı güzel kadın vasıtasile bir tuzağa düşürülmüş olsaydı, biraz evvel içinden geçtikleri mahzen - taşlıkta, kendisine her istemilen yapılabılır, hattâ boğulup cesedi yok bile edilirdi. Anlaşıyordu ki Receb Paşanın ulakbaşısı Kara Mehmed ağasının karısı Kamer hatun, ihtiyar aşkıını, para kuvveti ile ağzlarını kapadığı birkaç adamın vasıtasile, ko-

nağının arka kapısından gizlice alyordu. Yalnız Hacı Ataullahın içine ufak bir şüphe girmişti: Biraz evvel içinden geçtikleri büyük taşlık, sonra bu geniş taş merdiven, onda, büyük, hem çok büyük bir saraya girdikleri hissini uyandırmıştı. Halbuki, Kamer hatunun kocası, nihayet bir ulakbaşı idi. Bir paşa dairesinin biraz itibarlıca bir yanması, uşağı demektir. Merdivenin üst başında şüpheleri birdenbire kuvvetlendi:

Merdiven başında kocaman bir gümüş şamdan duruyordu. Şamdanda adam boyunda bir balmumu yanıyor, hem merdiveni, hem de, büyük bir taşlığı aydınlatıyordu. Yalnız bu üst kat taşlığa, yırtık eski bir kilim serilmişti. Pencerelelerinin kalın çuha perdeleri indirilmiş ve sınıksı kavuşturulmuştu. Eşya namına da bundan başka bir şey yoktu. Yanyana olan iki kapının arasında da, bir koyun postekisi üzerinde genç bir adam, bağdaç kurmuş çubuk içiyordu. Kürkçüler kâhyası ile zenci harem ağasını görür görmez hemen yerinden fırladı. Koşup Kürkçüler kâhyasının ayaklarına kapanarak öptü ve sonra karşısına dikilerek Arnavud ağzı ile:

— More efendi bana tütün bahşisi!..

Diye avucunu açıp uzattı. Gözleri iki mavi boncuğa ve uzun sarı bıyıklı burulmuş mısır püskülüne benziyen genç Arnavudu, beyaz keçe külahından yırtıldan parmakları fırlamış yün çoraplarına kadar süzen Hacı Ataullah yanındaki harem ağasına dönerek:

— Bre bu kimdir?
Diye sordu. Zenci:

— Kamer hatun cariyezinin Arnavud uşaklarından efendim sultanımın kapı nöbeti tutar, bahşis ister fıkaradır.

Dedi. Hacı Ataullah konuşandan kesesini çıkardı. İçinden otuz kırk akçe kadar alarak Arnavud delikanlısının avucuna bıraktı. Usak:

— More efendi berekât versin!..

Diye Kürkçüler kâhyasının önünden çıkıldı ve geri geri birkaç adım attıktan sonra kosup kapılardan birini açtı.

Sonra bir çift terlik alarak geldi. Hacı Ataullahın kundurlarını çıkararak terlikleri giydirdi. Zenci harem ağası da yemenilerini çıkardı.

Kapı açılır açılmaz da Kürkçüler kâhyası biran durakladı: Kapının çerçevesi içinde, muazzam billür bir avize ile aydınlatılmış büyük bir divanhanenin bir parçası ile karşılaşmıştı. İhtiyar aşkıın kafasında bir şimsek çakmıştı. Pembe yaşmaklı Kamer hatun, ulak Kara Mehmed ağasının karısı filân değildi. Devrin ekâbirinden birinin karısı idi. Belki de adı Kamer hatun bile değildi. İhtiyar aşkıını kim bilir ne gibi sebeblerle evine gizlice davet ederken, hüviyetini ve adını gizlemiştir. Hacı'nın aklından geçenleri, biran duraklayıp kendi yüzüne manalı manalı bakmasından okuyan zenci, bir şey söylemedi. fakat o da, Hacıyı tasdik eder gibi gülümsedi.

— Bre ağa neredeyiz?
— Receb Paşa ulakbaşısının karısı Kamer hatun cariyezinin konağında efendim sultanım..

— Bre ağa ulakbaşıda böyle saray olmaz-

(Arkası var)

diğniz yerleri biliyorum; Boğaziçini bir kere geceleyin bir de gündüz iki defa ve orasını iyi bilen bir abhabımla birlikte delâştım. Rica ederim, devam ediniz.

— Poyrazlı, hafif rüzgârlı akşamlarda güneş battıktan sonra sandallar sıra sıra bazan bu söyledikim yerlere, bazan da Yeniköy açıklarına doğru süzülür. Gülmüş tozu ile iyice parlatılmış olan zokaya bir istavrit, yahud bir izmarit parçası takılır, olta koyuverilir, kursun dibi bulunca şöyle birkaç kulaç kadar yukarı alıp beklemek lâzımdır.

Liza Dimitriyadu Fransızca olarak: — Beklemek mi? dedi, orada da mı beklemek?.. Hayatın en üzücü şeyi... Jan Benova cevap verdi:

— Ah, madam, bu öyle değil, üzücüden ziyade heyecanlı bir bekleyiş...

— Sıkılmadan, usanmadan, hattâ hiç konuşmadan balığın yem yediği zaman beklemek lâzımdır; dedim; lüfer gayet zeki ve sert bir balıktır; bazan zokaya dokunur, fakat yutmadan geçer; bazan da ya daha derindedir, yahud daha yukarı sularda dolur. Onun için beklerken arasında derinlik derecesini değiştirmek lâzımdır. Bazan da, bilinmez, daha başlangıçta delicesine, hırsıyla yeme atılarak olta dibi bulmadan tutulduğu da olur, fakat pek nadir...

Lizanın çehresi, heyecanlanıp canlanmağa başlamıştı; gene türkçe:

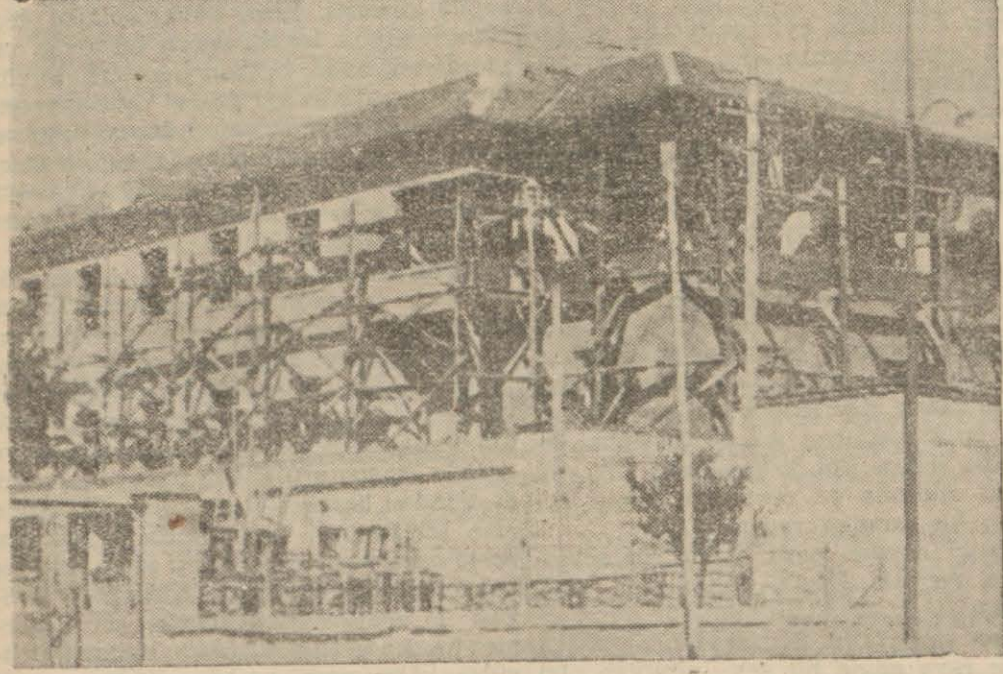
— Romanlarımızdan bir sayfa, bir tasvir okuyor gibiyim

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Yeni birçok eserlere kavuşan şehirlerimiz

17 vilâyet ve kazamızda hükümet konakları, mezbahalar, içme suları ve elektrik tesisatı, mektepler, Parti ve Halkevi binaları, oteller, rıhtımlar, fidanlıklar açıldı

Yeni açılan Halkevlerinden biri: Kırklareli Halkevi

Cümhuriyetin 16 ncı yılında memleketin muhtelif yerlerinde birçok eserlerin açılış veya temel atma merasimleri yapılmıştır. Bunları sırasile aşağıda naklediyoruz:

Gaziantepde: Belediye tarafından tesis edilmiş olan mezbaha, soğukhava deposu, barsakhane, ve şehir fidanlığı ile bir kül teşkil eden hayvan pazarı ve deri satış binalarının açılış yapılmıştır.

Tirede: Belediye tarafından 250 bin lira sarfedilmek suretile getirtilen şehir içme suyu tesisatının, belediye müesseseleri müdüriyet binasının ve hayvan pazarının açılış yapılmıştır.

Bayburddada: Belediye tarafından 55 bin liraya yaptırılan elektrik santralının, 500 metre uzunluğundaki büyük caddenin, 53 bin 600 liraya mal olan Halkevinin, 15 bin liraya malolan aygır deposunun ve muhtelif köylerde inşa edilen 36 eğitim okulunun küşad resimleri yapılmıştır.

Kayseride: 90 bin liraya malolacak hükümet konağının temeli atılmış ve 95 bin liraya inşa edilen İsmet İnönü Kız Enstitüsünün açılma merasimleri yapılmıştır.

Kızılcahamamda: 29 köy mektebi açılmıştır.

Zonguldakda: Yeni Gümrük binasının, iyi su tesisatının ve soğukhava deposunun açılış merasimleri yapılmış, şehir gazinosu ile otelinin de temelleri atılmıştır.

Kastamonuda: Kız Enstitüsünün, li-se pavyonlarının ve Çocuk Esirgeme Kurumu binasının açılış törenleri yapılmıştır.

Erzurumda: Muhtelif köylerde 13 ilk mektebin ve şehirde tesis edilen büyük havuzun açılışları yapılmıştır.

Merzifonda: 83 bin liraya malolan su tesisatı açılmıştır.

Tokadda: 150 bin liraya malolan ve boş kilometre mesafeden getirtilen şehir içme suyu tesisatı ile merkez Pazar nehiyesile Tarhal'da yapılan modern ilk mekteplerin ve üç nahiyede tesis olunan pansiyonlu üç ilk okul binalarının resmi küşadları yapılmıştır.

Elâzığda: 40 bin liraya malolan büyük ilk okulun açılış yapılmıştır.

Fethiye - Muğla yolunda kaptıkaçtı uçuruma yuvarlandı

İzmir (Hususi) — Fethiyeden Muğla gitmekte olan bir kaptıkaçtı dincili kırılarak bir uçuruma yuvarlanmıştır. Bir fundalıga takılan kamyonet böylece kaptıkaçtı. Dalaman nahiyesi müdürle iki yolcu ağır surette yaralanmış, diğerleri mucize kabilinden kurtulmuştur.

Samsunda İtalyan Viskonsolosunun kızının hazin ölümü

Samsun (Hususi) — Samsunda İtalyan Viskonsolosu Rossi'nin kızı Leylâ Pazar günü çok hazin bir şekilde ve ansızın ölmüştür. Henüz 16 yaşına basmış olan genç kızcağız, terbiyesile, inceliği ve halûk ahlâkile muhitte kendisini çok sevdirmişti. Pazar günü sabahleyin neşeli neşeli dolaşırken bir baş ağrısı hissetmiş, öğle zamanı sabah at yarışlarına gitmeğe hazırlanan ebeveynine baş ağrısı sebebiyle refakat etmekten vazgeçmiştir. Az sonra yatmak ihtiyacını hissettiğini söyleyen genç kız, bir iki saat sonra son nefesini vermiştir. Sıhhati yerinde bir kızın bu kadar âni ölümü ailesi için büyük bir darbe olmuştur.

Cenazesi çok kalabalık olmuş, başta Vali olmak üzere memleketin hemen bütün ileri gelenleri, belediye ve parti erkânı, yerli, ecnebi müessesat müdürleri, kalabalık bir halk kütlesi cenazede bulunmuştur.

Çorlunun yeni kaymakamı

Çorlu (Hususi) — Bir müddettenberi Vekâletle idare edilen kazamızı kaymakamlığına Patnos kaymakamı Muzaffer Güven gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

Türk Rumen ticaret anlaşması müzakereleri

Cümhuriyet bayramı dolayısıyla tatil edilen Türk - Rumen ticaret anlaşması müzakerelerine dün yeniden başlanmıştır.

Bayramı geçirmek üzere Bursaya gitmiş olan Rumen heyeti dün sabah şehrimize gelmiştir.

Ticaret heyetimizin reisi dün kendisini gören bir arkadaşımıza kısaca şunları söyledi:

«Müzakereler çok samimi bir hava içerisinde cereyan etmektedir. Sanıyorum ki önümüzde hafta sonuna kadar bir neticeye varılacaktır.

Rumen hükümetle iktisadi münasebetlerimizin genişlemesini hazırlayacak çok mühim esasları havi olan bir anlaşma imzalanacaktır.»

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşında: (Üniversite), Eminönünde: (Bensason), Aksarayda: (Sarı), Alemdarda: (Sırrı Asım), Beyazıdada: (Belkis), Fatihde: (Hüsamettin), Bakırköyünde: (Hilâl), Eyübdede: (Arif Beşir).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Galatasaray, Garip), Kurtuluşta: (Kurtuluş), Maşkada: (Maçka), Galatada: (İkiyol), Beşiktaşta: (Nail Halid).

Boğaziçi, Kadıköy, Adakardakiler:
Kadıköyde: (Sihat, Rifat), Üsküdarıda: (Ömer Kenan), Sarıyerde: (Osman), Adalarda: (Şinasi Rıza).

«Son Posta» nun zabıta romanı: 34

KAÇAN ÖLÜ

Nakleden: Hatice Hatib

Şeytanî bir plân

Bütün bunlar onu merak içinde bırakıyordu. Tekrar odasına döndü ve yatağa girdi. Düşüncelerini toplayabilmek için gözlerini kapadı. Yavaş yavaş kafasını toplamaya ve muhakeme etmeğe başladı:

«Bu adam beni ilk defa olarak bu gece gördü. Pek mümkündür ki ona şimdiye kadar bir yerde tesadüf etmemiş olayım. Merdiven başında bana hücum edişinin sebebi, birdenbire lambayı yakınca korkmuş olmasından ve benim de kendisini takip etmiş olmamdan. Bana düşünmeden ve sadece kendini müdafaa etmek için saldırdı. O kadar korkmuş idi ki kıymetli paketi bile unuttu hale gelmişti. Bunun farkına ancak sokakta vardım. Cesedi bulmak üzere tekrar eve geldim. Benim dışarıya çıktığı görmemiş. Bundan benim yeni bir kiracı olduğumu zannetti. Çünkü diğer kiracıları tanıyordum. Paketini ne pahasına olursa olsun tekrar ele geçirmek için apartmanın kapısını zorladı. O, benim ölümün başında uyanık bulunduğumu zannediyordu, fakat ben derin bir uyku içinde idim. Buraya kadar iyi... Fakat ne için beni boğmağa kalktı? Acaba, benim kendi izinde olduğumu anladı da benden kurtulmak mı istedi? Gomar yataktan indi ve odada bir aşağı, bir yukarı dolaşmağa başladı. Bütün muhakemelerine rağmen doğru dürüst bir izah şekli bulamıyordum. Nihayet gitmeğe karar verdi. Tepesindeki oldukça büyük şişkinlik ona geceyi hatırlatıyordu. Traş olurken boynunda mor lekeler gördü. Bu da düşmanın kendi hakkındaki pek iyi hislerle mütehassis olarak gelmiş olduğunu ve bıçağın tam zamanında imdadına yetişmiş bulunduğunu gösteriyordu.

Gomar: «Artık şüphe edilecek tarafı yok, diyor. Bu adam beni boğmak istedi. Fakat ne için? Benden ne istiyordu? Sonra cesedi neden beraber götürmedi? Paltosunu da giydikten sonra bir ekşi olup olmadığımı anlamak için ceblerini karıştırdı. Portföyü yerinde duruyordu. Yalnız üzerindeki kan lekeleri yaralının bunu da karıştırmış olduğunu gösteriyordu. Portföyünü açtığı zaman yeniden hayret içinde kaldı. İçinde beş para yoktu.

Gomar hiddetinden kıpkırmızı olmuştu: «Hay edesiz herif, diye mırıldandı. İki bin frangımı aşmış. Demek bunun için buraya gelmiş.

Fakat bunu söylerken kendisi bile bunu inanmıyordu. Pek iyi biliyor idi ki bu adam sadece öldürmüş olmak için öldüren bir deli değildir.

Brunet işini anladıktan sonra bu adamın karakterini de öğrenmişti. Bu adamın her hareketinin âmîli paradan başka bir şey değildi. Eğer parayı rahat çalmasına müsaade edilmiş olsa idi adam öldürmezdi.

«Fakat benim evime beni öldürmek için geldiği muhakkak. Beni de Mimi gibi susturmak istiyordu. Kendisine zararlı gördüğü bütün şahidleri boğuyor. Bu onun metodu. Fakat o halde ne için işin sonuna kadar gitmedi?»

Son dakika:

Finlandiya Molotofun nutkuna cevap verdi

Londra, 1 (Hususi) — Sovyet yüksek konseyinin dünkü toplantısında Molotof tarafından irad edilen nutkun Finlandiyaya müteallik kısmına, bu sabah Finlandiya hükümeti tarafından resmi bir notla cevap verilmiştir.

Bu notta ezümle şöyle deniliyor:

«Finlandiya tarafından Sovyet tekliflerine cevap gönderildiği bir sırada, Sovyet tekliflerinin Molotof tarafından meydana çıkarılması, çok müşkül bir vaziyet ihdas etmiştir.

Sovyet - Finlandiya müzakereleri şimdiye kadar gizli olarak cereyan ediyordu. Bu ise tarafeynin hüsnü niyetine bir delil sayılmakta idi. Maahaza, her ne olursa olsun Finlandiya kendi noktai nazarından hiçbir şey değiştirmeyecektir. Finlandiya hükümeti, Moskovanın 1922 de aktedilen Sovyet - Finlandiya dostluk ve ademi tecavüz muahedesi-ne sadık kalacağını ve bu muahedenin ruhu çerçevesinde hareket edeceğini ümid eder.»

Molotof dünkü nutkunda Sovyet tekliflerini şöyle tasrih etmiştir: Finlandiyaya bir müteakıl yardım anlaşmasının aktini ve bazı hudud noktalarının tashihini teklif ettik. Finlandiya bu teklifimizi redd etti.

Bunun üzerine Aaland adalarının ve diğer bazı hudud mntakalarının tahkimi hususunda dermeyan ettiğimiz ihtirazi kayıtları kaldırarak, buralarda diğer devletlere de tahkimat için müsaade verilmemesini istedik.

Molotof, Sovyet tekliflerinin kabul edilmediği takdirde tehlikeli neticeler doğurabileceğini de ilâve etmişti.

Pazar Cla Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey gazetelerde bir ilân gördüm... Biradan sonra..

... Bayrama yakın şampanya fiyatları da

... Bir hayli ucuzlatılacakmış...

Hasan Bey — Pek güzel amma, yeni zenginler ne icip de öğünecekler?

Üniversite dün büyük merasimle açıldı

Üniversiteliler Atatürk'ün büyük hatırasını hürmetle andılar, bundan sonra Rektör şayarı dikkat bir nutuk söyledi

Istanbul Üniversitesi dün sabah büyük merasimle açılmış ve yedinci ders yılına başlamıştır.

Bu münasebetle Üniversite konferans salonunda dün saat 10 da bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda Üniversite profesörleri, doçentler, asistanlar ve talebeler hazır bulunmuşlardır. Konferans salonu bütün talebeyi istiyab etmediğinden, talebin mühim bir kısmı konferans salonu kapısı önündeki meydanlıkta toplantıya hoparlörlerden takip etmişlerdir. Toplantıya altı yedi bin talebenin hep bir ağızdan söylediği İstiklâl marşile başlanmış, müteakiben rektör Cemil Bilsel açış nutkunu söylemiştir. Rektör talebe tarafından sık sık sürekli alkışlarla karşılanan bu nutkunda ezcümle şunları söylemiştir:

— Sayın dinleyiciler!
Istanbul Üniversitesi, yedinci ders yılına başlıyor. Başşyan yedinci ders yılının Üniversitemiz için normal verim yılı olmasını ve her birimiz için kutlu olmasını dilerim. Yedinci ders yılını bu dilekle açıyorum.

Rektör bundan sonra Ebedî Şef Atatürk'ün büyük hatırasını önünde hürmetle eğilmiş ve hazırunu onun çok aziz olan büyük hatırasını önünde beş dakika süküta davet etmiştir. Beş dakikalık tazim sükutundan sonra Cemil Bilsel sözlerine söyle devam etmiştir:

— Üniversitemizin yedinci yılını açarken üstün bir şükran borcumuzu ifade etmeliyim. Milli Şefimiz İsmet İnönü'ne elleri kurdukları Üniversitemizin tebrikle-rini ve saygılarını arzettiğim sırada kendilerinin müessesemizi ziyarete davet etmiştim. Milli Şef İstanbul'da ilk sefrendirdikleri sırada Üniversitemize geldiler ve Üniversite gençliğine, İstanbul şehrine ve bütün memleketi yüksek ve salâhiyetli seslerini buradan duyurdular. Seref sütunumuza hâkmedilecek olan nutkunda «Üniversitemizin ilim seviyesinde ve tedrisat malzemesinde kıymetine umumi olarak güvenebiliriz» diyen Devlet Reisimiz, asıl mühim nokta olarak Üniversite reisubnu talebemin istikbal için verdiği eminatı gösterdi. «Kız, erkek Üniversitesi arkadaşlarımız çalışkanlıkta, idealde, ahlâk ve karakterde Türkiye'nin sağlam istikbalini üzerine en inandırıcı delil olmak mevkindedir» ve ilâve etti: «Genç Üni-versiteliler moraliniz ve karakteriniz Türk milletinin yüreğini ümidlerle dolduracak güzel örnekler göstermektedir.»

Reisicümhurumuz takdirlerinde ve övüşlerinde emredilirdiler. Yüreğimizi zevince ve övünce dolduran övüş ve takdirleri bu sebeble de müessesemizin ebedî büyük şerefi olacaktır. İlâve edeyim ki Devlet Reisimizin hem taltif, hem direktif olan hitablarından her birimizin mübahat payımızı arttırmalıdır. Ben sizlerden kuvvet alarak temin ediyorum ki, Üniversite muntazam, metodik, yolunmak bilmez çalışmayı değişmez ödev almıştır ve Türk milletine, Türk vatanına hizmet idealini bütün çalışmalarına hâkimdir. Millî Şefimiz müttamın olsun.»

Rektör bundan sonra Üniversitemizin 328 inin 101 inin hukuktan, 79 unun edebiyattan, 79 unun fenden ve 23 ünün dış tababeti mektebinden olduğunu söylemiş ve Üniversitemizde bu yıl terfi edenlerin sayısının 2486 olduğunu ilâve etmiştir.

Üniversite Rektörü bu terfi nisbetinin Tıp Fakültesinde % 92,3. Hukuk Fakültesinde % 74. Edebiyat Fakültesinde % 75. Fen Fakültesinin lisans kısmında % 53. Peşende % 84. İktisad Fakültesinde % 56, dış tababeti mektebinde % 80 olduğunu söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

— İstanbul Üniversitesi bu kürsüde bir kere daha tekrarlıyorum ki, dünya üniversiteleri arasında yer tutma programı ile çalışmaktadır. Ölelmüz - asgarî haddile söylüyorum - orta bir Avrupa üniversitesi ölçüsüdür. İmtihanların derecesi hep bu ölçüye göre tertib edilmiştir. Bu itibarla nisbetlerden memnunuz. Çünkü imtihanlarımızın verim nisbetinin muhtelif memleketler üniversitelerinin nisbetleriyle mukayesesinde çıkardığımız netice, Üniversitemizin lehinedir. Bunu talebemin zekasına, devamına, çalışkanlığına, hocalarının kendileriyle uğraşmalarına borçluyuz, bunu bu kürsüden ifade etmekle «ahir duyuyorum.»

Rektör bundan sonra Üniversitemizin kadrosundan bahsetmiş, yeniden 12 profesörlük ve 25 doçentlik ilâve edildiğini, bir kısım profesör, doçent ve asistanların maaşlarının artırıldığını, üç ecebi profesörün Üniversitemden ayrıldığını, bunların yerine vakonda beynelmil şöhretli haiz profesörler getirileceğini söylemiş-tir.

Dün konferans salonunda yer bulamıyarak merasimi hoparlörler vasıtasıyla bahçeden takip eden talebe

Cemil Bilsel Üniversitemin eksikliklerini, talebeye yapılan yardımları anlatmış, Üniversite neşriyat ve serbest konferansları hakkında izahat vermiş, bu yıldan itibaren büyük şehirlerimizin yıldı bir ikisinde Üniversite haftaları açılacağını ve bu sene Üniversitemin muhtelif Fakültelerine yeniden 2228 talebe kaydedildiğini, geçen ders yılı sonunda 5717 olan talebe adedinin şimdi 7335 e yükseldiğini söylemiş ve nutkunu şöyle bitirmiştir:

— Üniversitemin bugüne kadar ilerlemesinde ve yükselmesinde her birinin,

şerefli payı olan Üniversitemin çalışkan, idealli ve karakterli gençleri; her birinizi hizmetinizde bulunmaktan duyduğum şerefte, sevgi ve ümidle selâmlarım.»

Rektör Cemil Bilselin bu nutkundan sonra en kıdemli talebe namına Tıp Fakültesinden Muzaffer Baki ve bu sene pek iyi derecede Üniversiteme ilk kaydolunan Sabiha Sayın birer söyleyerek arkadaşlarının duygularına tercüman olmuşlardır. Müteakikben Hukuk Fakültesi ticaret hukuku ordinarüsü profesör Ernst Hirsch ilk açış dersini vermiştir.

Üniversitemin bütün fakültelerinde bu sabaktan itibaren derslere başlanmıştır.

Meclis bugün Millî Şef'in nutkile açılıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İdare azalıkları

Bundan sonra B. M. Meclisi İdare azalıklarıyla riyaset divanı kâtiblikleri için yapılan serbest İntihabda, arâ tasnifi neticesinde evvelki «İare Amirleri Beyazd me'b'usu Halid Bayrak ve Mardin me'b'usu İrfan Ferid Al paya ve Manisa me'b'usu Dr. Sakm Uzer büyük bir ekseriyetle seçildiler.

Divan kâtiblikleri

Divan kâtiblikleri için yapılan seçimde de gene evvelki divan kâtibleri Vedid Üzgören (Kütahya), Bekir Kaleli (Anteb), Kemal Ünal (İsparta), Cavid Ural (Niğde), Dr. Sadi Konuk (Bursa), Ziya Gevher Etilli (Çanakkale) kazanmışlardır.

Parti idare heyeti

Parti grupu idare heyeti üyelikleri için yapılan seçimin tasnifinde eski üyelerden Abdülhak Fırat (Erzincan), Rasih Kaplan (Antalya), Damar Arıkoğlu (Seyhan), Emin İnankur (İçel), Sükrü Koçak (Erzurum), İsmet Eker (Çorum), Atif Tüzün (Çoruh), General İhsan (Giresun), Kâmil Dursun (İzmir) ekseriyetle seçilmişlerdir.

Ruznamede başka birşey olmadıktan sa-

at 18,30 da içtimaa nihayet verilmiştir.

Müstakil Grup

Ankara 31 (A.A.) — C. H. Partisi müstakil grupu reis vekilliklerinden:

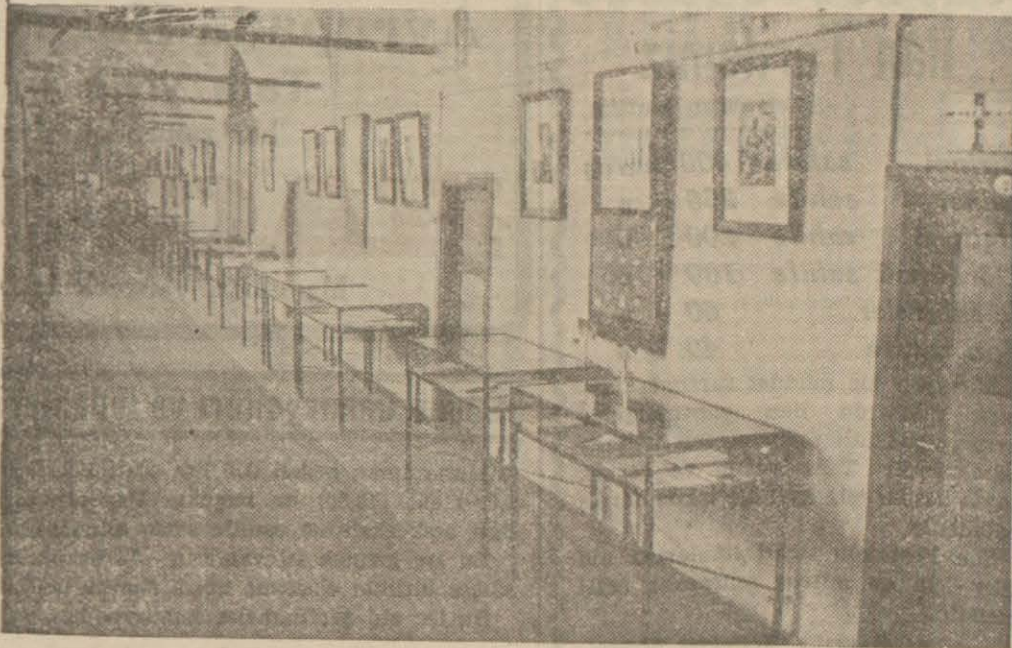
C. H. Partisi müstakil grupunun 31-10-1939 tarihinde, reis vekili İstanbul me'b'usu Ali Rana Tarhanın reisliğinde yapılan toplantısında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeni içtima senesi için müstakil grup idare heyeti azalıklarına: Konya me'b'usu Ali Rıza Türel, Muğla me'b'usu Hüsnü Kitabacı ve Rize me'b'usu Fuad Sirmen İntihab edilmişlerdir.

Sabiha Gökçen

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Ankara 28 (Kablo ile) — Uçan süvari lakabını taşıyan Atatürk'ün manevî kızı Sabiha Gökçen filo arkadaşlarından pilot Ali Kemal ile nişanlanmıştır. Sabiha Gökçen 1937 de yapılan Dersim harekâtında temyaüz etmiştir, muntazam bir orduda ilk ve yegâne kadın zabıttır.

Üniversite neşriyat sergisi dün açıldı

Sergiden bir görünüş

Üniversite neşriyat sergisi dün Be-yazıddaki İnkilâb ve şehir müzesinde açılmıştır.

Saat 12 de serginin Rektör Cemil Bilsel tarafından resmi kışadı yapılmış, açılış töreninde Üniversite profesörleri ve doçentleri ve davetliler hazır bulunmuşlardır.

Sergide Üniversitemin teessüsündenbe-

ri neşrolunan bütün eserler teşhir olunmaktadır. Fakülte neşriyatları ayrı ayrı ve brans sırasile güzel bir tertiple hazırlanmıştır. Telif ve tercüme ders kitapları, araştırmalar, tetkikler teşhir olunan neşriyat arasındadır. Bunlara hususi neşriyat ta ilâve edilmiştir. Sergi bir ay müddetle herkese açık bulundurulacaktır.

İtalyan kabinesinde değişiklik, iki Alman dostu nazır çekildi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Kabinede yapılan tadilat ve bu arada bilhassa maarif nazırı Alfieri ile faşist partisi genel sekreteri Starace'nin istifası diplomatik mahfellerde manidar görülmektedir. Filhakika, bu devlet adamlarının her ikisi de Almanlara karşı büyük bir sempati beslemekte idi.

Starace'nin yerine geçen Mutti, 37 yaşındadır, Roma üzerine yürüyüş kit'alarında hizmet etmiş, Habeş muharebelerinde pilot olarak bulunmuş ve İspanya harbine de gönüllü olarak iştirak etmiştir.

Diğer taraftan gerek Graziani, gerek Terruzzi, Habeş harbinde mühim vazifeler ifa etmişlerdir. Graziani, «İtalyan Lyautey'i» adile tanınmıştır.

Son Posta — Maresal Lyautey, Fransız müstemlekelerini organize etmiş olan bir idarecidir.

Roma 31 (A.A.) — Resmî tebliğ: Bugünkü tarihli bir kararname ile, kabinede, partinin ve ordunun yüksek makamında geniş bir değişiklik yapılmıştır.

Düce, korporasyonlar nazırı Lantini'nin, Maarif Nazırı Alfieri'nin, Mübadeleler ve Dövizler Nazırı Guarneri'nin, Ziraat Nazırı Rosseoni'nin, Münakalat Nazırı Bıçine'nin, Nafia Nazırı Cobolli Gagli'nin, Başvekâlet müsteşarı Medici del Vascello'nun, Harbiye müsteşarı ve ordu erkânı harbiye reisi Pauriani'nin, Hava müsteşarı ve hava erkânı harbiye reisi Valle'nin istifalarını kabul etmiş, vücutte getirilen eserlerden dolayı kendilerine teşekkür etmiştir.

Bundan maada, 8 senedenberi parti sekreteri olan nazır Starace'nin istifasının da kendi talebi üzerine Düce tarafından kabul edildiği haber verilmektedir. Starace, faşist millî erkânı harbiye reisi tayin edilmiş, faşist millî genel konsülü Ettore Muti faşist partisi sekreteri olmuştur.

İtalyan Afrika nezareti müsteşarı olan General Terruzzi, şimdiki kadar Düce tarafından işgal edilen aynı nezarete tayin edilmiştir.

Alfieri, gönderileceği mahallin tesbitine intizaren elçiliğe tayin edilmiş ve Lantini «Azienda Generale Italiana petrolis» reisiğine, Cornelio Dumarza, Pavolini'nin yerine, serbest meslekler ve artistler faşist birliği riyasetine tayin olunmuşlardır.

Roma 31 (A.A.) — Faşist fırkası umumî kâtibî Starace, istifa etmiştir. Mumaiyley, faşist millî erkânıharbiye reisliğine tayin edilmiştir.

Maresal Garziani, ordu erkânıharbiye reisliğine tayin olmuştur.

Kabinede tadilat icra edilmiştir. Altı nazır, istifa etmiştir. Bunlardan bazıları diğer memuriyetlere tayin edilmişlerdir. Bu mevanda maarif nazırı Alfieri ve harbiye müsteşarı ve ordu erkânıharbiye reisi General Parlani bulunmaktadırlar. Hava işleri nezareti müsteşarı General Valle de istifa etmiştir.

Fransada tefsirler

Paris 31 (A.A.) — İtalyan kabinesinde yapılmış olan tadilat, Fransada İtalyan başlıca kayyusunun bilhassa Almanya karşı çok sıkı siyasi bir istiklâl muhafaza etmek olduğunun yeni bir emmaresi addedilmektedir.

Mussolini'nin ekseriyası bu kabil tadilat icra etmiş olduğuna işaret edilmektedir. Yalnız bu defa istifa etmiş olanların kafesinin İtalya ile Almanya arasında emsaki bir anlaşma mevcut olduğu zamanda vazife başında bulunmuş oldukları dik-kate sayan görülmektedir.

İsviçrede nasıl karşılandı?

Berne 31 — İsviçre matbuatı, bütün dikkatini Romadan gelen haberler üzerinde taksif etmektedir. Bern'de söylendiğinin hıllâfına olarak bu haberleri çok mühim karşılamaktadır.

Bern'de çıkan Bund gazetesi şöyle yazıyor: Romadaki Alman elçisinin hayret uyandıran Berlin'e avdeti, şimdiki alâkaya değer bir mâna almış bulunuyor. Mussolini'nin aldığı heycanaver sayılabilecek tedbir, von Mackense'nin seyahatini saruri kılmıştır.

Yapılan değişiklikler, bundan evvel yapılandan çok şümûldür.

National Zeitung gazetesi, Habeş harbinin idare eden Mareşal Graziani'den sityağle bahsetmekte ve askerî kabiliyetleri inkâr kabul etmeyen Mareşala karşı, Alman mahfelleri tarafından daima az çok itimadsızlık beslenmiş olduğunu kaydelemektedir.

Holanda ne düşünüyor?

Amsterdam 31 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

İtalyan kabinesinde yapılan değişiklikler, Hollandada büyük bir tesir bırakmıştır.

Algemeen Hamdlsblad gabetesi bu kabine değişikliği Alman - İtalyan münasebatında yeni bir soğukluğa delil teşkil ettiğini söylemektedir.

Bu gazete başmakalesinde diyor ki: Alman nasyonal sosyalizminin en hararetli taraftarı ve ezcümle Starace ve Alfieri uzaklaştırılmışlardır. Berlinle Roma arasındaki ayrılık bedihidir. Mussolini, bolşevizme, Balkanlarda nüfuz veren Alman - Rus kombinezonundan endişeye düşmüştür.

Mussolini bir yüz geri mi hazırlıyor? Şu günlerde, balkona çıkıp millete, tarihteki ehemmiyeti haiz kararlar mı tebliğ edecek?

Türkiye'nin Amerikaya hediyesi

Nevyork 31 (A.A.) — Anadolu ajanının hususi muhabiri bildiriyor:

Memleketimizin Nevyork şehrine hediye ettiği çeşmenin takdim töreni, cümhuriyetin 16 ncı yıldönümü vesilesile yapıldı. Vedat Tür davetlilere hoş geldiniz dedikten sonra büyük Türk cihangirleri hakkında bir eser hazırlayan meşhur muharrir Miss Cook tanıtmıştır. Miss Cook, Türklüğe derin bir sevgi ve anlayış ifade eden nutkunda, Türklerin asaletini, Yunanistana gelen ve ancak ecebi entrikalarının kurbanı sayılabilen Rum ve Ermeni muhacirlerin sityağle ifadelerinden daha iyi tanıdığını, Türklerin garb tekniğini benimsedikten sonra kendi asıl kültürlerini canlandırmağa başladıklarını, serginin yegâne artistik binası Türk pavyonunun buna canlı bir şahidi olduğunu ve bunun olduğu gibi muhafazası icab ettiğini söylemiştir.

Büyük elçimiz nutkunda çeşme başlarının çok defalar kalb maceralarına sahne olduğunu anlatmış, hediye ettiğimiz çeşmenin Türk - Amerikan milletleri arasındaki sevginin bir sembolü olmasını dilemiştir.

Belediye meclisi reisi yedi buçuk milyon NevYorklu adına teşekkür ederek, terakkiyi seven iki milletin bugün birbirine her vakitten ziyade yakınlık duyduklarını, Türk çeşmesinin yeni parkın en güzel bir nüvesi olacağını bildirmiş-tir. Nihayet de türkçe olarak - Bu çeşme başında Türk milletine selâm ve sevgiler - demiştir.

Sergi namına ecebi iştirakleri reisi Ruzvelt Türk milletinin 16 cümhuriyet yılındaki hamlelerinin hayret verici neticelerini anlatmış ve Asya ile Avrupa arasındaki yolların bekeisi sıfatile insanlığa karşı mes'uliyetlerini tanıdığını en parlak bir surette isbat etmekte olduğunu dünya yüzünde sulh ve istikrarın büyük âmil olduğunu söylemiştir.

Akşam Türkler büyük elçimizin reisliği altında toplanarak bayramlaşmışlardır.

Yeni Ticaret Vekilimiz

(Baştarafı 1 inci sayfada)

na ve tedavi ihtiyacına mevinde vekâlet vazifesinden istifa etmiş ve yerine Aydın me'b'usu Nazmi Topçuoğlunun tayini tüksek tasdikle iktiran eylemiştir.

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında akşam saat 20,30 da

Azrail Tatil Yapıyor

İstiklâl caddesi komedi kısmı

Gündüz saat 14 de

Kel Oğlan

akşam saat 20,30 da

Hindistan Cevizi

Raşid Rıza ve Sadı Tek tiyatrosu

Bakırköy Miltiyadi sinemasında

Nur Baba

İsmail Dömbüllü temsilieri — Bu akşam

Kadıköy Hâle sinemasında

İki Yüzlü Kadın

Halk opereti bu akşam 9 da

Kadınların Beğendiği

RADYOLİN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

GRİPİNİ

Şiddetli **BAŞ** ve **DIŞ** ağrılarını keser, romatizma, sinir, adale, bel ağrılarına karşı bilhassa müessirdir. Kırıklığı nezleyi, soğukalgınlıklarından mütevellid bütün ağrı, sızı ve sancılarını geçirir. icabında günde 3 kaşe alınabilir.

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.

KURULUŞ TARİHİ 1919

Tamamen yatırılmış sermaye T. L. 2.200.000

Merkezi: ANKARA

Her nevi **BANKA** muameleleri

Dahilde ve haricte muhabirleri vardır

Telgraf adresi:

Umum Müdürlük: TÜRK BANK

Şubeler: TİCARET

MALÜL CEMAL

Gişesi

İstanbul İş Bankası karşısında 15 numarada

Şimdi Herkes Biliyor;

Bir tek kâğıd bazan bütün bir istikbaldir. Uğuru denenmiş olan gişemizden

MİLLÎ PİYANGODAN Bir bilet

almakla kazanmak ihtimalini çoğaltacaksınız. Siz de bu kazançlı

geçitten boş geçmeyiniz.

Çıkan ikramiyeleri teşhir etmiyen yegâne gişedir.

Maliye Vekâletinden:

1 - 2257 numaralı madenî ufaklık para kanununun sekizinci maddesi mücbince mevkiî tedavülden kaldırılan eski bronz beş ve iki buçuk kurşuklarla nikel bir kurşuklar 31/K. evvel/939 tarihinden sonra devlet borçlarına mukabil gerek malsandıkları ve gerekse Hazine veznedarlığını ifa eden Merkez ve Ziraat Bankalarının dahil kabul edilmeyecektir.

Binaenaleyh: Elleri bu nevi para bulunanların bunları mezkûr tarihe kadar Devlet borçları mukabilinde malsandıkları Merkez ve Ziraat Bankası şubelerine yatırmaları ilân olunur. (8041)

DETA

Demir ve Tahta Fabrikaları T. A. Ş.

Merkezi: Ankara, Selânik Caddesi Arda Apartmanı

Fabrika adresi: Deta - Adapazarı

Soba, Poyra, Etüv, Her nevi araba

ve yedek aksamı ile kereste kurutma hususunda mütehasıstır.

Bilûmum döküm, Demir ve tahta işleri yapılır.

İstanbul Defterdarlığından:

Nev'i	Aded	Satılacak mevaddın Beherinin muhammen fiatı		Tutarı		Muvakkat teminatı Lira K.
		Lira	Kuruş	Lira	K.	
Kamyon dış lastiği	39	2	50	97	50	()
" iç "	14		10	1	40	(2 00)
Motosiklet	10		50	5		()

Nakliye ve motörlü birlikler okulu anbarında mevcut yukarıda yazılı iç ve dış lastikler açık artırma yoluyla satılacaktır.

İhale 6/11/939 Pazartesi günü saat 14 de Millî Emlâk Müdürlüğünde müteakik komisyonla yapılacaktır. Taliblerin muvakkat teminatla muayyen gün ve saatte komisyonla lastikleri görmek isteyenlerin mektebe müracaatları. (8753)

Avrupada Harp devam ederken...

Tatlı yiyip tatlı konuşmağa her zamandan ziyade ihtiyacımız var.

HACI BEKİR

Mamulâtı, yenecek tatlı şeylerin en iyileridir....

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 800 lira olan 1000 kilo deniz mavisti toz boya 16/11/1939 Perşembe günü sat (10.30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafın - dan açık eksiltme usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 60 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği ve - saikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyonla müracaatları lazımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (8054)

Zonguldak Belediyesinden:

Yüz lira aylık ücretli fen memurluğu boştur. Fen memuru evsafını halz olanların ev - rak ve vesaiki lâzımlerile 19/11/939 tarihine kadar müracaatları. (8782)

Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğünden:

1/11/939 tarihinden itibaren mevsim dolayısıyla Tayyare yolcu seferlerinin tatil edi - leceği ilân olunur. (9006)

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Alınacak şeyler	Muhammen fiatı Lira	Muvakkat teminatı Lira	İhale günü	saat
Üniversite nakliyat hayvan - ları için buğday, kepek, arpa, ot, saman.	880	51	6/11/939	14
Kulak, boğaz, burun kliniği - ne alınacak tıbbî alât.	1490	112	"	14.5
Anatomi laboratuvarına iki kalem tıbbî ecza	1376	104	"	15

Yukarıda yazılı üç kalem ecza yazılı saatlerde açık eksiltmeye konulmuştur. İstek - lilerin 939 Ticaret Odası kâğıdı ve teminat makbuzlarıyla ihale günü Rektörlüğe gelme - leri. Liste ve şartnameler hergün Rektörlükte görülmür. (8645)

DÖKÜMCÜ ALINACAK DEMİR VE TAHTA FABRİKALARI TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Adapazarında bulunan Fabrikamız dökümhaneleri için on adet döküm - çüye ihtiyaç vardır. İsteklilerin sarih tercümesi hal ve bir kit'a Fotoğraflı (DETA - ADAPAZARI) adresine tahriren müracaatları

İlân Tarifemiz

Tek sütun santimî

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında faz - laca miktarda ilân yaptıracağız ayrıca tanzimatî tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife deriş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edil - melidir.

İlâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIĞIL

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Kurumumuz talebeleri için 470 çift erkek ve 40 çift kız ayakkabısının ihale günü olan 28/10/939 gününde görülen lüzum üzerine 11/11/939 Cumartesi günü 10 da ihale yapılacağı bir defa daha ilân olunur. (8603) (9008)